

Budoucnost Malostranského náměstí

Magistrát hlavního města Prahy

PRA	HA
PRA	GUE
PRA	GA
PRA	G

Údaje o stavbě revitalizace Malostranského náměstí

INVESTOR:	Hlavní město Praha Mariánské náměstí 2, Praha 1, 110 01 Praha
STAVEBNÍ ÚŘAD:	Praha 1
PROJEKTANT:	Atelier Hájek – Ing. arch. Martin Hájek Ing. arch. Martin Hájek, Ing. arch. Václav Hájek Ing. arch. Petr Horský, Ing. arch. Lukáš Kemr
SPOLUPRÁCE:	Metroprojekt s r. o. – dopravní řešení
DODAVATEL STAVBY:	bude vybrán na základě výběrového řízení
PŘEDPOKLÁDANÉ ZAHÁJENÍ STAVBY:	2019
PŘEDPOKLÁDANÉ INVESTIČNÍ NÁKLADY:	cca 120 mil. Kč

Malostranské náměstí je nejen z historického hlediska jedno z nejvýznamnějších prostranství Prahy. Vyznačuje se vysokou reprezentační a památkovou hodnotou, a jako součást tzv. Královské cesty je i jednou z nejnávštěvovanějších lokalit v centru města. Svažitý pravouhý prostor je špalíčkem domů s kostelem svatého Mikuláše rozdělen na dvě charakterově odlišné části – horní a dolní. Náměstí je obklopené významnými objekty jako je bývalá Malostranská radnice, palác Smiřických a Lichtenštejnský palác. Východní stranu, jižní stranu a část severní strany náměstí lemuje loubí.

Současný stav náměstí však zcela neodpovídá jeho významu. Prostor je nadměrně zatížen automobilovou dopravou a velká část jeho plochy slouží jako parkoviště. Volný pohyb chodců, kterých je tu velká koncentrace, je do značné míry narušen a znesnadněn. Navzdory velkému potenciálu území nenabízí náměstí důvody k zastavení či případně posezení. Na náměstí částečně chybí vhodný mobiliář, nebo svým charakterem neodpovídá významu prostoru.

Cílem návrhu je tak vyhodnocení potenciálu Malostranského náměstí, vyřešení celkového prostorového uspořádání, zklidnění dopravy a zlepšení volné prostupnosti územím, aby náměstí naplnilo roli kvalitního veřejného prostranství. Součástí řešení je také návrh vhodného mobiliáře, který významně přispěje k naplnění nových pobytových funkcí. Nedílnou součástí návrhu je rovněž veřejné osvětlení, které ovlivňuje charakter náměstí nejen ve večerních hodinách.

Information on Malostranské square revitalisation

INVESTOR:	City of Prague Mariánské náměstí 2, Prague 1, 110 01 Prague
BUILDING AUTHORITY:	Prague 1
DESIGNED BY:	Atelier Hájek – Ing. arch. Martin Hájek Ing. arch. Martin Hájek, Ing. arch. Václav Hájek Ing. arch. Petr Horský, Ing. arch. Lukáš Kemr
IN COOPERATION WITH:	Metroprojekt s r. o. – transport solutions
BUILDING CONTRACTOR:	to be selected on the basis of a tender
EXPECTED START OF CONSTRUCTION:	2019
EXPECTED INVESTMENT COSTS:	approx. CZK 120 million

Malostranské Square is one of Prague's most important public areas, and not only thanks to its historical monuments. It has a high value from both the representative and historical viewpoints. As part of the so-called Royal Route, it is also one of the most visited sites in the city centre. The sloping rectangular space is divided by a block of houses and the St. Nicholas Church into two distinct – upper and lower – parts. The square is surrounded by important buildings such as the former Lesser Town Hall, Smiřice Palace and Liechtenstein Palace. The eastern, southern and partly also the northern side of the square are lined with arcades.

The current state of the square however does not fully correspond to its importance. It is overloaded by car traffic and a large part of its area serves as a car park. Free movement of the large quantity of pedestrians is significantly impaired and difficult. Despite the great potential of the area, the square does not offer any reason to stop or sit down. The square is partly missing suitable street furniture, while the character of that which is there does not live up to the significance of the place.

The aim of the proposal is to evaluate the potential of Malostranské Square, to resolve its overall spatial arrangement, to calm down the traffic and to improve free passage through the area so that the square fulfils the role of a quality public space. Part of this solution is the design of suitable street furniture that would significantly help fulfil its new function as a place to stop and stay for a while. An integral part of the proposal is the design of public lighting, which affects the character of the square at night as well as throughout the whole day.

Projektová a stavební příprava

Rozhodnutí o nutnosti zásahu do tohoto území bylo dáno Usnesením Rady hl. m. Prahy v dubnu 2014. Téhož roku byla vypsaná architektonicko-urbanistická soutěž na ideové řešení náměstí. Na podzim 2014 bylo doručeno 40 návrhů řešení od místních i zahraničních autorů. Dvanáctičlenná odborná porota vybrala návrh Ateliéru Hájek k dopracování v souladu s požadavky památkové péče. V roce 2016 byla na popud Magistrátu hl. m. Prahy zadána k dopracování studie Revitalizace Malostranského náměstí, která byla následně projednána s důležitými orgány státní správy a v neposlední řadě se zástupci Prahy 1, na jejímž území se prostor nachází. Po shromáždění připomínek byla s autorem návrhu uzavřena smlouva na zpracování sloučené dokumentace k územnímu a stavebnímu řízení, jejímu projednání a vyhotovení dokumentace k výběru zhotovitele. V současné době probíhá sloučené řízení na stavebním úřadu Prahy 1.

V rámci přípravných prací (etapa 0) bylo v lednu a únoru 2018 opraveno tramvajové těleso na Malostranském náměstí, protože koleje již byly na hranici životnosti. Při té příležitosti byla v rozsahu tramvajového tělesa položena dolnobřezinská žlutošedá žula, kterou bude dlážděna převážná plocha náměstí. Tento budoucí povrch můžete vidět na dolním náměstí.

Na horním náměstí v červnu 2018 proběhl zjišťovací archeologický průzkum, který potvrdil historické osídlení Malé strany a je dokumentován na dalších panelech. Archeologický průzkum bude pokračovat v září 2018 a těšíme se na další předpokládané nálezy.

Ing. Arch. Zuzana Rákosníková

Project and building preparation

The decision on the necessity of intervention in this area was made by a Resolution of the Prague City Council in April 2014. In the same year, a public tender for a master plan concerning the square was announced. In autumn 2014, 40 proposals for a solution were received from local and foreign applicants. A 12-member expert jury selected the proposal submitted by Atelier Hájek for completion in accordance with the requirements of the National Heritage Institute. In 2016, at the initiative of OTV MHMP, a study for the Revitalisation of Malostranské Square was commissioned for finalisation, which was subsequently discussed with the key state administration bodies and, last but not least, with the representatives of Prague 1, on whose territory the public space is located. After collecting comments, a draft contract was signed with the author of the proposal on drawing up consolidated documentation for the urban planning and construction procedure, discussion thereof and on preparation of documentation for the selection of a contractor. Currently, joint proceedings are under way at the Prague 1 Building Authority.

Within the scope of the preparatory works (Stage 0), the tram corridor was repaired at Malostranské Square in January and February 2018, as the rails were approaching the end of their service life. On that occasion, yellow-gray granite from Dolní Březinka was laid in the tram corridor, to be used as the paving material of a substantial part of the square area. This future finished surface can be seen in the lower square.

An archaeological survey was carried out on the upper square in June 2018, confirming historical settlement of the Lesser Town. This is documented in the following panels. The archaeological survey will continue in September 2018. We are looking forward to further archaeological finds.

Ing. Arch. Zuzana Rákosníková

Letecký pohled na Malostranské náměstí 2014 | Aerial view of Malostranské Square 2014

Program náměstí

Dopravní zklidnění prostoru Malostranského náměstí a redukce počtu parkovacích stání uvolní plochu, která může být využita pro jiné účely. Místa, jež dosud zabíraly automobily, se tak vrátí zpět obyvatelům města i jeho návštěvníkům a náměstí se přiblíží svému původnímu smyslu, kdy sloužilo jako místo setkávání. Vytvoření volné variabilní plochy je základní podmínkou pro vznik dobře fungujícího veřejného prostoru. Už samotná volná plocha uprostřed rušného centra města umožní lidem přirozeně užívat prostor nejrůznějšími způsoby.

Život na náměstí však ještě mohou zpestřit různé drobné kulturní či nekomerční aktivity, které nebudou rušit okolí a které se mohou stát zajímavou atrakcí nejen pro obyvatele města, ale i pro návštěvníky.

Letecký pohled na Malostranské náměstí – vítězný návrh architektonicko-urbanistické soutěže 2014
Aerial view of Malostranské Square – winning design of the architectural and urban competition 2014

Programme of the square

Traffic calming and reducing the number of parking spaces in Malostranské Square will free up its area to serve other purposes. The space that has so far served cars will be returned to citizens and visitors alike, with the square returning to its original sense as a meeting point. An open and variable area is an indispensable prerequisite for creating a well-functioning public space. The open area itself, situated in the heart of the busy city centre, will naturally allow people to enjoy the space in a variety of ways.

The square may be further livened up by various cultural and non-commercial activities that do not disturb the surroundings and could potentially become an interesting attraction for both citizens and visitors to Prague.

Kromě těchto akcí je také třeba počítat s řadou více či méně individuálních aktivit, jako jsou například sousedské slavnosti, bleší trhy a umělecká vystoupení jednotlivců (tzv. busking) zahrnující nejrůznější hudebníky, performery nebo malíře. Živá a příjemná náměstí jsou přirozeným magnetem pro tyto aktivity, které mohou dodat prostoru nevšední atmosféru. Dále lze rovněž počítat s konáním církevních procesí a shromáždění v horní části náměstí, které má duchovní charakter, neboť se zde nacházejí významné sakrální objekty. V neposlední řadě je možné uvažovat o rozšíření nejrůznějších celoměstských akcí i na prostor Malostranského náměstí, kde dosud pro tyto akce nebylo dostatek místa nebo vhodné prostředí. Mohlo by se jednat zvláště o pravidelné akce jako je festival osvětlení Signal festival, týden designu Designblok a mnohé další.

Sezónní trhy

Obohacení náměstí trhovými stánky znamená také oživení účelu náměstí, které dříve sloužilo jako tržiště. V případě Malostranského náměstí by se jednalo o stánky pro pořádání zejména Vánočních a Velikonočních trhů, případně také příležitostných farmářských trhů. Malostranské náměstí je mimořádně cenným a exponovaným historickým prostorem, proto je třeba dát velký důraz na estetickou kvalitu a zejména provedení jednotlivých stánků. Hlavními požadavky na jejich vzhled by měla být jednotnost, nenápadnost, tvarová jednoduchost nebo univerzálnost. Trhy by bylo vhodné pořádat v dolní části náměstí, která je rušnější a lépe dostupná. V případě adventních trhů lze uvažovat o umístění omezeného počtu stánků také do horní části, kde by průčelí kostela tvořilo příhodné pozadí. Ve spodní části náměstí je nutné umístit stánky tak, aby netvořily bariéru pěšímu provozu, který je v tomto místě velmi frekventovaný. Zároveň je třeba také počítat s přístupem pro zásobování a s připojením na sítě technické infrastruktury. Vhodným řešením je umístění stánků po stranách volné plochy v dolní části náměstí okolo předpokládaného místa pro osazení vánočního stromu.

Koncerty a umělecká vystoupení

Varianta pořádání koncertů na Malostranském náměstí je celkem odvážná, nicméně stojí za prověření. S ohledem na velikost a s tím spojenou kapacitu náměstí přicházejí v úvahu spíše menší až komorní koncerty a jiná například divadelní představení. Malostranské

In addition to such events, we should also expect more individual activities, such as neighbourhood festivals, flea markets, and busking performances involving various musicians, performers and painters. Lively and pleasing squares are a natural magnet for these activities, which may give the space an extraordinary atmosphere. Besides that, we can expect church processions and meetings in the upper part of the square which, thanks to its significant sacral buildings, has a somewhat spiritual character. Last but not least, we may also expect the arrival of various citywide events to the area of Malostranské Square, which previously has not offered enough space and a suitable environment for such activities. In particular, these could include regular events such as the Signal Festival, Designblok week of design and many more.

Seasonal markets

Livening up the square with market stalls would mean revival of the square's original purpose, as it historically served as a market place. In the case of Malostranské Square, these would be stalls at Christmas and Easter markets, as well as occasional farmers' markets. Malostranské Square is an extremely valuable and high-profile historical area, which makes it extremely necessary to place great emphasis on the markets' aesthetic quality and, especially, the design of the stalls. The main requirements concerning their appearance should include uniformity, discreetness, simple shape and versatility. It would be desirable to organise the markets in the lower part of the square, which is busier and better accessible. In the case of Christmas markets, it would also be possible to consider placing a limited number of stalls in the upper part of the square, where the façade of the St. Nicolas church would form a fabulous background. In the lower part of the square, the stalls must be placed so that they do not hinder its intensive pedestrian traffic. At the same time, it is necessary to consider access for suppliers and connection to infrastructure networks. A suitable solution would be to place the stalls on the sides of the lower square's open area around the anticipated site for a Christmas tree.

Concerts and artistic performances

The option of organising concerts at Malostranské Square is quite daring, but it is worth looking into. With regard to the size and the associated capacity of the square, smaller or chamber concerts and other

náměstí je sídlem Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění, která by zde mohla pořádat představení v rámci své prezentace. Součástí vybavení pro tento druh akcí by mohlo být posezení nebo stánkové občerstvení. Komorní představení by se mohla konat i v horní části náměstí.

Sochařská výstava

Další variantou je pořádání venkovních výstav soch, respektive uměleckých plastik. K tomuto účelu se nabízí především horní část náměstí, která je klidnější. Barokní sloup Nejsvětější trojice, Neprašovy patníky a případně trvale umístěné současné umělecké dílo v tomto prostoru by představovaly vhodný doplněk takovéto akce. Svá díla by zde mohli vystavovat například studenti pražské Akademie výtvarných umění, ale i jiní umělci. Výhodou této varianty je, že nemá žádné zvláštní nároky na vybavení nebo zařízení prostoru, neprodukuje zvýšený hluk, je šetrná ke svému okolí a lze ji pořádat téměř kdykoliv během roku.

Odpočinkový prostor

Malostranské náměstí se nachází na významné trase, tzv. Královské cestě, kudy prochází denně mnoho turistů. Je zde i obecně velká koncentrace pěších, což je mimo jiné dáno polohou jedné z hlavních malostranských tramvajových zastávek. Mimo konání výše uvedených akcí tak může prostor uprostřed rušného centra sloužit k relaxaci, posezení a setkávání nejen turistům, ale i obyvatelům Prahy. Zejména v letních měsících lze proto uvažovat o příležitostném umístění volně stojících židlí spolu se stoly, které se zde již na zkoušku nacházely a byly lidmi hojně využívány. Za současného stavu byly tyto židle využívány i proto, že na náměstí zatím není příliš jiných možností k sezení. Tento typ mobiliáře by ale mohl představovat alternativu ke komerčním zahrádkám restaurací a doplňovat lavičky, které jsou součástí trvalého mobiliáře. Návštěvníci by zde mohli posedět, odpočinout si a užívat si unikátní okolní architekturu i čilý ruch městského života. Židle je také možné doplnit o další prvky jako například šachové stoly.

Ing. Arch. Zuzana Rákosníková

Ing. Arch. Martin Hájek

performances, for example theatre, may be considered. Malostranské Square is the seat of the Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts, which could host performances as part of its presentation. The facilities for this type of events could include seating or street foods. Chamber performances could also take place in the upper square.

Sculpture exhibitions

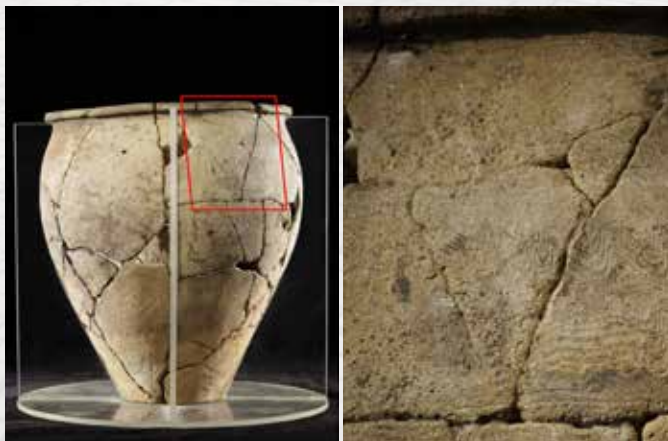
Another option is to organise outdoor exhibitions of sculpture. For this purpose, the upper square, which is quieter, would be apt. The Baroque Column of the Holy Trinity, Nepraš's verge posts and other permanently placed contemporary artwork in this space would be a suitable complement to such events. The works by students of the Prague Academy of Fine Arts, as well as by other artists, could be exhibited here. The advantage of this option is that it does not entail any special demands on the arrangement of the space and its facilities, does not produce increased noise levels, is environmentally friendly and can be held at almost any time during the year.

Recreational area

Malostranské Square is located on an important route called the Royal Route, along which many tourists walk daily. There are generally many pedestrians here, which is due, among other things, to the location of one of the main tram stops in the Lesser Town. Besides the above mentioned events, this space in the heart of the busy centre can therefore serve for relaxation, sitting down and as a meeting point of both tourists and Prague citizens. For this reason, we should consider occasional placement of free-standing chairs and tables, especially during the summer months. These have already been tested here and were widely used by people. The chairs likely proved popular because at present there are not many other seating options in the square. Similar types of street furniture could be an alternative to commercial restaurant terraces and benches that are part of the permanent street furniture. Visitors to the square could sit here, relax and enjoy the unique surrounding architecture and vibrant city life. The chairs may also be complemented by other elements such as chess tables.

Ing. Arch. Zuzana Rákosníková

Ing. Arch. Martin Hájek

Na dnešním severním nádvoří v areálu Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění (čp. 258) u Nerudovy ulice proběhl někdy v 7. či 8. století rituál, po němž zbyla v zemi jedna z nejstarších nádob ze slovanského období v historické Praze. Kromě materiálu ji datuje nenápadná, mělká, hřebenem rytá výzdoba na plecích sestávající z vlnic a rovných linií. © Martin Frouz, 2016. | In today's northern courtyard of the HAMU building (No. 258) by Nerudova Street, a ritual took place sometime in the 7th or 8th century, after which one of the oldest vessels of the Slavonic period in Prague was left in the soil. Besides the material the vessel is made of, it is dated by subtle, shallow, rack-engraved ornaments on the blades, consisting of curves and straight lines. © Martin Frouz, 2016

Památky skryté pod dlažbou

NEJSTARŠÍ HISTORIE NÁMĚSTÍ

Pod dnešním povrchem Malostranského náměstí se skrývá několik tisíc let stará historie Prahy zašifrovaná ve vrstvách hlíny, písků a v nánosech bahnitých sedimentů. Naprostá bezpečnost před vltavskými povodněmi, kvalitní zemědělská půda, blízka petřínská ložiska železné rudy i jiných surovin a blízkost ojedinělé možnosti přechodu přes řeku poskytovaly příhodné podmínky pro zdejší osídlení již od pravěku. Náleзовé situace z různých období od 5. tisíciletí před n. l. (příchod prvních zemědělců) do 8. století n. l. se dochovaly zcela výjimečně. Z velké míry je poničila intenzita zdejšího nepřetržitého osídlení, prokazatelně trvající nejspíše od 9. století n. l. Nejvíce utrpěly při výstavbě hradeb z dřeva a hlíny, pro něž posloužily jako stavební materiál. Nejstarší z dosud objevených fortifikací, jejíž příkop vznikl patrně okolo roku 800, probíhá pod jižní a západní částí dnešního náměstí. Vymezovala bytelně opevněný útvar u řeky o ploše maximálně 7 hektarů, plocha

Relics hidden beneath the cobblestones

THE ANCIENT HISTORY OF THE SQUARE

Today's paving of Malostranské Square hides the several-thousand-year-old history of Prague, encrypted in layers of soil, sand and muddy sediments. Utter safety against the Vltava floods, high-quality agricultural land, the deposits of iron ore and other raw materials on nearby Petřín Hill and the proximity of the unique possibility of crossing the river, have provided favourable conditions for settlement of the site since prehistoric times. Archaeological finds from different periods from the 5th millennium BC (the arrival of the first farmers) to the 8th century AD have nevertheless been preserved very rarely. To a large extent, archaeological sites were damaged due to the intensity of local settlement, which has been proven to have persisted since at least the 9th century AD. They mostly suffered harm during the construction of wooden and clay ramparts, for which they served as building material. The oldest of the fortifications discovered so far, whose ditch was probably trenched around the year 800, runs under the southern and western parts of today's square. It defined a solidly fortified formation by the river of an area of less than 7 hectares and the area of today's square was a part thereof. The fortified area formed a crystallisation nucleus from which the city of Prague developed over the following centuries. In the area and its western vicinity (No. 258), there are intact archaeological sites comprising ceramics from the 8th and first half of the 9th century, hand in hand with iron ore findings and other traces of local iron metallurgy. It is even possible that the local tradition of iron ore roasting, archaeologically proven in prehistoric times already, could have been reflected in the town's name Prague.

At the time of the early Přemyslids around the year 900, new fortifications were built. These traversed the southern border of the square and significantly expanded the fortified area to the west. Nowadays, it is clear that the early medieval Lesser Town fortifications built by the Přemyslids had a more complex development, changing both in space and time, and it is therefore impossible to reconstruct this

Vltava se rozlévala do větší šířky než dnes. Areál u řeky opevněný okolo roku 800 (žlutě) snad mohl mít funkci raně středověké celnice. Podobně těm, jaké fungovaly ve francké říši Karla Velikého a o nichž mluví kusé zprávy z prostředí tehdejšího mezinárodního a transkontinentálního obchodu. Modře: mokřina a řeka; červeně: objevené pozůstatky fortifikace; fialově: rekonstruovatelná část trasy příkopu; hnědě: část železářské dílny. © J. Čiháková, Miroslav Ďurica, 2018. | The Vltava was spread to greater width than today. The premises by the river, fortified sometime around 800 (drawn in yellow), might have been an early medieval customs house, similar to those in Francia under the reign of Charlemagne, about which fragmentary reports remained from the environment of the international and transcontinental trade of the time. In blue: wetland; in red: discovered remnants of fortifications; in purple: restored part of the trench; in brown: part of the ironmongery workshop. © J. Čiháková, Miroslav Ďurica, 2018.

dnešního náměstí byla jeho součástí. Opevněný areál byl krystalizačním jádrem, z něhož se v průběhu staletí vyvinulo velkoměsto Praha. V areálu a jeho západním sousedství (čp. 258) se nacházejí intaktní situace s keramikou 8. a první poloviny 9. století, doprovázené nálezy železné rudy a dalších stop po zdejší metalurgii železa. Není vyloučeno, že právě zdejší tradice pražení železných rud, archeologicky prokázaná již v dobách pravěkých, se mohla odrazit ve jménu Prahy.

Za nejstarších Přemyslovců vzniklo okolo roku 900 opevnění nové. Procházelo po jižní hranici náměstí a výrazně rozšířilo opevněný areál západním směrem. Dnes již je zřejmé, že raně středověká přemyslovská malostranská fortifikace měla složitější vývoj, proměnlivý v prostoru i v čase, a že detailní podobu tohoto vývoje ještě neumíme jednoznačně rekonstruovat. Praha se stala v 10. století důležitou křižovatkou transkontinentálních cest evropského obchodu a sídelním městem boleslavské říše. V 60. letech ji navštívil arabský vzdělanec židovského původu Ibrahim ibn Jakub a zmiňuje se o ní ve své „zprávě o služební cestě“, kterou předložil chordóbskému chalífovi. V místě dnešního náměstí mohl vidět četnou srubovou zástavbu, mezi níž probíhaly ulice s povrchem z dubových prken. Jedna určitě vedla ke vstupu do města, situovanému v místě dnešního průchodu z náměstí do ulice Tržiště – průchod je starobyloou

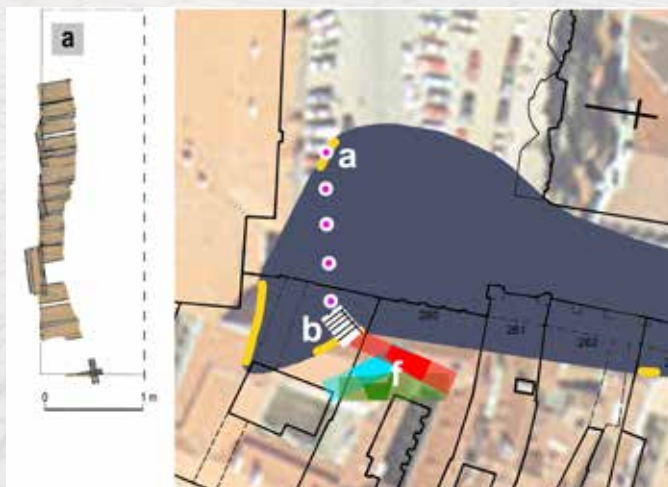
THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Opevněné „město Praha“ v 10. století. Modře: mokřina; červeně: objevené pozůstatky fortifikace; fialová a růžová linie: trasy příkopů, o nichž nelze rozhodnout, zda byly současné či následné; zlatý křížek: lokalizace kostelíka. © Jarmila Čiháková, Miroslav Ďurica, 2018. Fortified “town of Prague” in the 10th century. In blue: wetland; in red: discovered remnants of fortifications; purple and pink lines: trenches whose precise dating is uncertain; golden cross: location of the church. © Jarmila Čiháková, Miroslav Ďurica, 2018.

development in detail to date. In the 10th century, Prague became an important crossroads of transcontinental routes of European trade and the capital of Boleslav's Empire. In the 960s, Ibrahim ibn Yaqub, a Jewish scholar of Arabic origin, visited Prague and mentioned it in his “business trip report”, which he subsequently presented to the Cordoban Caliph. In place of today's square, ibn Yaqub could see numerous log cabins and streets covered with oak planks. One of these streets definitely led towards the entrance to the city situated in the place of today's passage from the square to Tržiště street – the passage is an ancient route that has survived since the 10th century to this day. Another wooden street led from the wooden bridge across the Vltava River towards the castle. It was here that the procession carried the body of the duke St. Wenceslas to the St. Vitus rotunda at the Prague Castle several years after he was murdered (935) in Stará Boleslav. According to legends, a miracle occurred after the procession crossed the Vltava River. At the site of the miracle, a small circular church was built around the middle of the 10th century, most likely as a makeshift one, as its stones were bonded with clay instead of mortar. It was the first sacred building in Prague outside the area of the castle. A fragment of the church was discovered in 2005 under the current building of the Faculty of Mathematics and Physics of Charles University (MFF UK) (No. 2). It was

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

Vstup do opevněného města v 10. století přes mokřinu v jihozápadním rohu náměstí. Na jihu dřevěné komorové základy asi věže (b), před nimi několik dřevěných vozovek (f). Nahoře dřevěná vozovka na severním břehu mokřiny. © Martin Müller, Jarmila Čiháková, Miroslav Ďurica 2009. | Entrance to the fortified city in the 10th century through the marsh in the SW corner of the square. In the south, the wooden chamber foundations of (probably) a tower (b), in front of them several wooden pavements (f). On top, a wooden road along the north bank of the wetland. © Martin Müller, Jarmila Čiháková, Miroslav Ďurica 2009.

trasou, která přežila od 10. století dodnes. Jiná dřevěná ulice vedla od dřevěného mostu přes Vltavu směrem k Hradu. Po této ulici kráčel průvod, který několik let po staroboleslavské vraždě (935) převážel tělo knížete sv. Václava do svatovítské rotundy na Pražském hradě. Dle legend se po překročení Vltavy udál jeden ze zázraků. Na jeho místě byl přibližně okolo poloviny 10. století postaven drobný kruhový kostelík patrně jako provizorium, neboť jeho kameny nebyly pojeny maltou, ale jílem. Byl první sakrální stavbou v Praze vně Hradu. Fragment kostelíka byl v roce 2005 objeven pod dnešní budovou Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy (čp. 2). Pravděpodobně byl brzy stržen a nahrazen větší stavbou, jejíž tvar neznáme, ale víme, že byla zděná z kamene a malty a v interiéru měla malované vápenné omítky. Veřejné prostranství bylo nejspíše stíněné a bylo potřeba jím šetřit, neboť pro stavbu kostelíka bylo rozšířeno o bývalou parcelu náležející příslušníkovi tehdejší společenské elity. I jinde v prostoru dnešního náměstí jsou pro 10. a 11. století nalézány doklady pobytu zámožných obyvatel, mezi které se řadili i zpracovatelé stříbra – patrně klenotníci. Kupodivu importovaných předmětů, které by ilustrovaly písemně doložený čilý mezinárodní obchodní ruch, bylo nalezeno minimum. Kam bylo situováno raně středověké tržiště, zda se nacházelo někde v místě dnešního náměstí, dosud nevíme.

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Příkop hluboký 6 metrů, vzniklý snad okolo roku 800 (přelom 8. a 9. století), je zaplněn přemístěným podložím. Je výrazně starší než doba prvního Přemyslovce Bořivoje z konce 9. století. Objeven pod podlahou divadla Inspirace u Nerudovy ulice. © Martin Müller, 2014. | A 6-metre deep ditch, trenched perhaps around 800 (turn of 8th and 9th centuries), is filled with relocated subsoil. It dates back to significantly older times than the era of the first Přemyslid Duke of Bohemia Bořivoj, to the end of the 9th century. It was discovered under the floor of Inspirace Theatre near Nerudova Street. © Martin Müller, Miroslav Ďurica 2015.

probably torn down soon after and replaced by a larger building, the shape of which is unclear, but it is certain that it was built of stone and mortar and had painted lime plasters in the interior. The public space seemed to be rather confined and had to be used economically, for the church was extended by a former plot belonging to a member of the social elite of the time. At other places on today's square, the evidence of local wealthy inhabitants from the 10th and 11th centuries has also been found. The residents of the square included processors of silver – most likely jewellers. Surprisingly, there have not been many imported objects found, which would illustrate the written records of a lively international trade in the place. Little is also still known about the situation of the early medieval marketplace – it is unclear whether it was located somewhere on today's square or elsewhere.

During the 11th century there was a significant change in the area of the square or its surroundings, which resulted in frequent deposits of sediments similar to those naturally occurring after heavy rains or spring thaws. Certain urban changes apparently occurred, as evidenced by high accumulation of objects associated with works dependent on fire use. Getting to know the specific character of this

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

V průběhu 11. století došlo v prostoru náměstí či jeho okolí k výrazné změně. Jejím důsledkem jsou časté nánosy sedimentů přirozeně ukládaných po prudkých deštích či jarním tání. Patrně proběhly i urbanistické změny, zřetelné z vysoké kumulace objektů spojených s prací s ohněm. Poznat konkrétní charakter této změny je úkolem dalšího bádání. Z konce 11. století pochází nejstarší dochovaná zděná malostranská památka, která se šťastnou shodou okolností ve fragmentární podobě dochovala v budově Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy dodnes – rotunda sv. Václava. Jak v době románské (12. + první polovina 13. století) vypadalo její okolí, není známo. Vrstvy z té doby byly dosud zastíženy jen zřídka, často jsou poškozeny pozdějšími terénními úpravami při vzniku královského města. Víme, že i zde byly používány větší domy se zahlobenými sklepy v dřevěné podobě, podobně jako na pozdějším Starém Městě, žádný však nemohl být prozkoumán ve větším rozsahu.

Předtím, než Přemysl Otakar II. (pradědeček Karla IV.) – „král železný a zlatý“ – sahal po císařské koruně, hodlal zvelebit sídelní aglomeraci pod svým sídelním hradem a dodat jí lesku měst jižní a západní Evropy. Dle kronikáře v roce 1257 „vyhnal“ dosavadní obyvatele a nahradil je německými zámožnými kolonisty, kteří zde vystavěli nové, vyprojektované, výstavné královské město s opevněním a prostorným centrálním náměstím. Oproti předpokladům historiků pracujících s archivními prameny archeologie ukazuje, že do urbanismu nového města se promítly i některé urbanistické prvky z raně středověkého období. Prostor Malostranského náměstí dosud není dostatečně znám na to, abychom mohli porovnat jeho raně a vrcholně středověkou podobu a funkce jeho jednotlivých částí.

Čiháková Jarmila, PhDr.

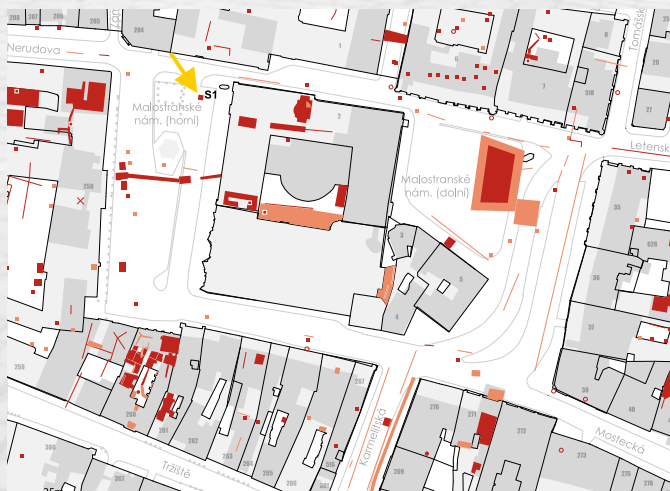
THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

change is the task of further research. The oldest masonry monument in Lesser Town dates back to the end of the 11th century and has been preserved in a fragmented form thanks to a lucky coincidence in the building of the MFF UK to our days – this is the rotunda of St. Wenceslas. What its surroundings looked like in the Romanesque era (12th and first half of the 13th century) is uncertain. Layers from this period of time have been found rarely, and were often damaged by later landscaping during the foundation of the royal city. We know that larger wooden houses with dug-in cellars were standing here, the same as later on in the Old Town, but none of them could be explored to a greater extent.

Before Přemysl Otakar II (the great-grandfather of Charles IV) – the “Iron and Golden King” of Bohemia – attempted to reach for the imperial crown, he had intended to improve the inhabited agglomeration beneath his castle seat and add to it the shine of the cities of southern and western Europe. According to a chronicler, in 1257 the King “expelled” the then residents and replaced them with affluent German colonists, who built here a new and well-designed royal town of imposing architecture, including a fortification and a spacious central square. Contrary to the historians’ presumptions based on archival sources, archaeology shows that certain urbanistic elements from the Early Middle Ages were reflected in the town planning of the new city. The area of Malostranské Square nevertheless has not yet been explored enough to compare its early and late medieval form and the functions of its individual parts.

Čiháková Jarmila, PhDr.

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

Archeologické výzkumy na ploše Malostranského náměstí (červeně). Světle červeně – mělké archeologické sondy, které nedosáhly až k horizontu raně středověkého osídlení. NPÚ ú.o.p. v Praze. | Archaeological research in the area of Malostranské Square (red). Light red – shallow archaeological probes that have not reached the horizon of early medieval settlement. NPÚ ú.o.p. (National Heritage Institute) Prague.

Památky skryté pod dlažbou

NEJNOVĚJŠÍ VÝZKUM HISTORICKÉHO PODZEMÍ NÁMĚSTÍ

Kromě viditelných památek se pod dlažbou náměstí nalézají i památky skryté, archeologické povahy. Pro jejich identifikaci a zhodnocení jsou takřka výlučným zdrojem informací archeologické výzkumy. Historické situace nalézající se pod dnešním povrchem lze chápat jako pomyslný základ či kořeny města. Tyto situace se skládají z řady činností člověka vzniklých historických konstrukcí, hlinitých uloženin, zahloubených objektů či hrobů. Uloženiny a výplně objektů obsahují velké množství nálezů movité povahy. Obecně na ně nelze nahlížet pouze jako na soubor památek, ale i jako na zdroj unikátních informací, potřebných pro poznání historie města v širokých souvislostech.

Na jaře roku 2018 proběhla první etapa zjišťovacího archeologického výzkumu na horním Malostranském náměstí, v jehož rámci byla provedena sonda označená jako S1.

Vrcholně středověká dlažba z opukových kamenů odkrytá v hloubce 2 m. Po této dlažbě se chodilo ve 14. století. Nad dlažbou západní a severní stěna sondy. © Jakub Hlavatý, NPÚ ú.o.p. v Praze, 2018 | High-medieval (14th century) marble stone pavement uncovered at a depth of 2 m. The pavement was used in the 14th century. Above the pavement are the western and northern walls of the probe. © Jakub Hlavatý, NPÚ ú.o.p. in Prague, 2018

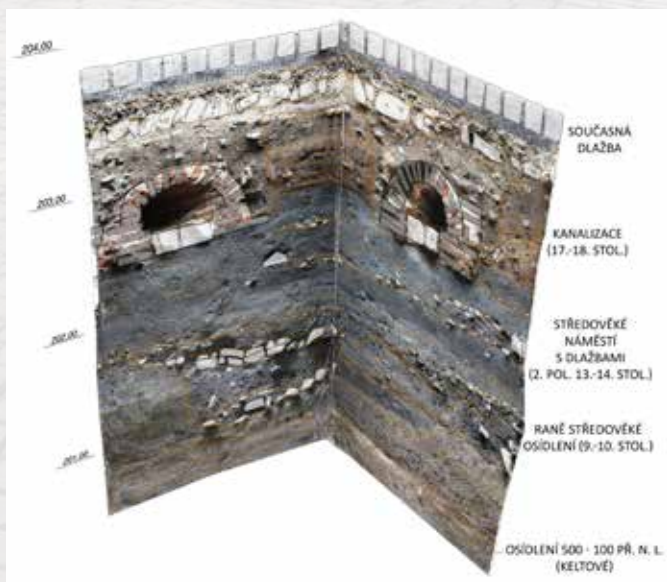
Archeologická dokumentace v sondě S1 na horním Malostranském náměstí. Foto Jan Havrda, NPÚ ú.o.p. v Praze, 2018. Archaeological documentation in probe S1 in upper Malostranské Square. Photo Jan Havrda, NPÚ ú.o.p. in Prague, 2018

Relics hidden beneath the cobblestones

LATEST RESEARCH OF THE HISTORICAL UNDERGROUND OF THE SQUARE

Besides the visible historical monuments, there are also relics of archaeological nature hidden underneath the paving of the square. Archaeological excavations are practically the only source of information as concerns the relics' identification and evaluation. The historical sites lying under today's surface can be perceived as the notional foundation or roots of the city. These sites consist of a series of historical constructions built by men, clay deposits, recessed objects and graves. Both the deposits and the structure fillings contain large amounts of finds of movable character. Generally, they cannot be viewed as only a set of relics, but also as a source of unique information needed to discover the history of the city in a broader context.

In the spring of 2018, the first stage of the archaeological survey was carried out in the upper Malostranské Square with a probe entitled S1. Almost immediately after the removal of the present cobblestones, exceptionally well preserved medieval terrain sites were discovered.

Východní a jižní stěna sondy S1, upravený fotomodel řezů zkoumaným souvrstvím s vyznačením základních sídlištních situací. © Jan Havrda a Jakub Hlavatý, NPÚ ú.o.p. v Praze, 2018. | The eastern and southern walls of the S1 probe – a modified photo-model of the investigated sites, indicating basic housing sites. NPÚ ú.o.p. (National Heritage Institute) Prague 2018.

Takřka ihned po odstranění současné dlažby byla odkryta výjimečně dobře dochované partie středověkých terénních situací. Doklady o užívání prostoru v raném novověku a středověku se zde nalézají necelých 40 cm pod vozovkou.

Novověk – zaniklá infrastruktura veřejného prostranství

Pod nejmladší dochovanou historickou dlažbou patrně z doby renesance byl objeven dřevěný vodovod z vrtaných borovicových klád, spojovaných železnými spojkami. Vedle vodovodu se nacházel stejně orientovaný cihlový kanál. Oba tyto prvky souvisely se zaniklou kašnou, která stála v 18. století, patrně i dříve, v severní části horního Malostranského náměstí, severně od trojičního sloupu. Kašna, vyznačená i na nejstarších plánech Prahy, byla krátce před rokem 1814 odstraněna. Je známo, že nejstarší malostranské vodovody byly budovány již v průběhu 16. století.

Vrcholný středověk – náměstí královského města

Archeologické doklady o vrcholně středověkém provozu na náměstí se nalézají nehluboko pod současným povrchem. Místy bylo v sondě

Zlomek ze zdobené keramické nádoby z 5. stol. př. n. l., podkova ztracená na středověkém veřejném prostranství a raně středověké keramické přesleny. Foto Martin Kalíšek, NPÚ ú.o.p. v Praze, 2018 | A piece of decorated ceramic pottery from the 5th century BC, the horseshoe lost in the medieval public space and an early medieval ceramic spindle whorl. Photo Martin Kalíšek, NPÚ ú.o.p. in Prague, 2018.

Evidence of the spatial utilisation in the Early Modern Times and in the Middle Ages may be found less than 40 cm beneath the street surface.

Modern Times – extinct infrastructure of public area

Under the youngest extant historical pavement, probably from the Renaissance era, a wooden water pipe made of drilled pine logs connected with iron joints was discovered. Along the water conduit there was an equally oriented brick channel. Both these elements related to the extinct fountain that stood in the 18th century and probably even earlier in the northern part of the upper Malostranské Square, north of the Holy Trinity Column. The fountain, which was already featured in the oldest Prague plans, was removed shortly before 1814. It is known that the oldest water pipelines in the Lesser Town were built as far back as during the 16th century.

High Middle Ages – square of the royal city

Archaeological evidence of the high-medieval traffic in the square is found close under the current surface. There were up to five stony layers uncovered by the S1 probe. These included both the pavements

S1 odkryto až pět kamenitých vrstev. Jednalo se jak o skládané dlažby, tak o kamenný posyp, kterým byl zpevněn místní terén. Mezi dlažbami a posypy se nalézaly polohy tmavé hlíny s příměsí rozložených organických látek, které vznikly provozem na středověkém prostranství a vytvořily 1,5 m vysoké souvrství. Obsahovaly zlomky keramiky, zvířecí kosti, úlomky dřev a ojediněle i hřebíky, podkovy a odřezky kůží. Dlažby a nálezy na nich vypovídají o životě na náměstí ve vrcholném středověku, v době po založení Malé Strany (1257) jako vrcholně středověkého královského města s nově vyměřenými parcelami, sítí ulic a centrálním veřejným prostranstvím.

Raný středověk – opevněné podhradí

V době, kdy se pod Pražským hradem nalézalo mohutně opevněné podhradí, byl prostor pozdějšího náměstí intenzivně osídlen. V sondě S1 byly odkryty různé zahluobené objekty, ohniště, vrstvičky uhlíků a další doklady působení člověka v 9. až 10. století. Kromě zlomků nádob v nich byly nalezeny i kulovité keramické přesleny (setrvačníky dřevěných vřeten) – pozůstatek po takové běžné činnosti jako bylo tkaní látek.

Pravěk

Pravěké osídlení dokládají v sondě S1 nálezy desítek drobných zlomků silně omlété pravěké keramiky. Fragments nádob byly transportovány z vyšších poloh směrem k úpatí hradčanského ostrohu při geologických svahových pohybech nezpevněných uloženin. Tyto nálezy jsou zařaditelné do širokého intervalu pozdní doba kamenná (eneolit) až doba římská, tj. 4500 př. n. l. – 200 n. l. s tím, že pouze několik zlomků bylo možné přiřadit přesněji, a to do období latěnu. V jednom případě – u vrstvy s výrazným podílem rozloženého dřeva v hloubce více než tři metry – proběhl transport pouze na malou vzdálenost. Pozůstatky případných domů z doby laténské, tj. období, kdy zde žili Keltové (500–100 let př. n. l.), je proto možné hledat ve vyšších polohách hradčanského svahu nedaleko od zkoumané sondy.

Mgr. Jan Havrda

and gravel strengthening the local terrain. Between the pavements and the crushed stone were masses of dark soil with an admixture of decomposed organic substances formed as a result of the traffic in the medieval area, creating a 1.5m high geological formation. They contained fragments of ceramics, animal bones, wood chips and, less frequently, nails, horseshoes, and leather residues. The pavements and the finds on them provide evidence of life in the square in the High Middle Ages, in the era after the foundation of the Lesser Town (1257) as a high-medieval royal town with new plot acreage, a street network and a central public space.

Early Middle Ages – fortified settlement around the castle

In the times when there was a massively fortified settlement beneath the Prague Castle, the area of the later square was intensely populated. The S1 probe revealed various buried objects, fireplaces, carbon layers, and other evidence of human activity in the 9th through to 10th centuries. In addition to the fragments of the pots, there were also spherical ceramic whorls (flywheels of wooden spindles) – a remnant of such a common activity as weaving.

Prehistory

Prehistoric settlement was documented by dozens of small fragments of strongly worn-away prehistoric ceramics in the S1 probe. The fragments of vessels were transported from higher positions towards the foot of the Hradčany promontory during geological slope movements of unconsolidated deposits. These finds can be classified into a wide interval between the late Stone Age (Eneolithic) and the Roman period, i.e. 4500–200 BC, with only a few fragments attributable more accurately to the La Tène era. In one case – concerning a layer with a significant portion of decomposed wood at a depth of over three metres – the transport took place only over a short distance. The remains of the houses of the La Tène period, i.e. the times when the place was inhabited by Celts (500–100 BC), may be searched at higher positions of the Hradčany slope, not far from the investigated probe.

Mgr. Jan Havrda

Situování původního sakrálního místa včetně rotundy sv. Václava v prostoru náměstí, dnes pod čp. 2 (modře) | Situation of the original sacral site, including the rotunda of St. Wenceslas in the square, today beneath the house No. 2 (blue).

Památky skryté pod dlažbou

ROTUNDA SV. VÁCLAVA

Na dnešním náměstí bylo od 10. století centrum křesťanského života pražského podhradí. Dnes ho prezentuje vrcholně barokní kostel sv. Mikuláše budovaný od roku 1702 a dokončený za vlády Marie Terézie v roce 1752. Ve své době byl moderní přestavbou starší gotické stavby městského farního kostela posvěceného roku 1283.

Původní křesťanské sakrální místo pro zdejší osídlení však bylo poněkud severněji od kostela sv. Mikuláše. Podařilo se ho objevit standardním archeologickým výzkumem v době přestavby sousedního velkého domu pro potřeby Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Okolo poloviny 10. století zde byl postaven drobný kruhový kostelík, z jehož půdorysu se dochovala jen západní část kruhové lodi. Hmotně ho prezentuje část kruhu seskládaného z plochých opukových kamenů s plynulou, opracovanou vnitřní hranou ve tvaru pravidelné kružnice o průměru 4 metry. Nejspíše se jedná o nejspodnější řádek základového zdiva vymezující obrys interiéru. Patrně byl z piety ponechán na místě. Jako pojivo dalšího, již odstraněného řádku kamenů, sloužil žlutý jíl. Stavba byla pokryta hliněnou omítkou natřenou

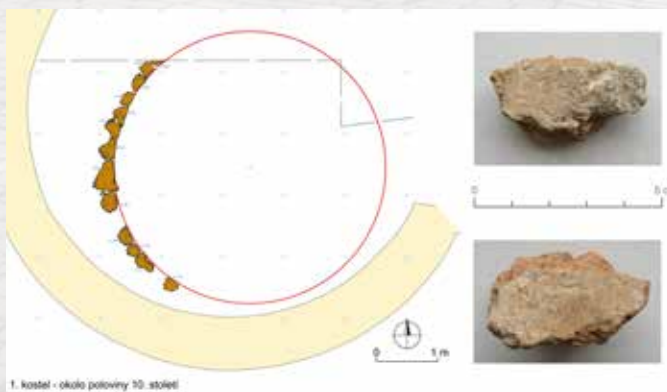
*Pohled do lodi rotundy od severu. Foto Libor Smutka, 2005.
View of the nave from the north. Photo by Libor Smutka, 2005*

Relics hidden beneath the cobblestones

ROTUNDA OF ST. WENCESLAS

Today's square has been the centre of Christian life of the inhabitants of the area beneath the Prague Castle since the 10th century. This feature is nowadays illustrated by the Baroque Church of St. Nicholas, the construction of which began in 1702 and was completed under the reign of Maria Theresa in 1752. At that time, it represented a modern rebuilding of the older Gothic city parish church consecrated in 1283.

The original Christian sacral site of the local dwellers was nevertheless somewhat to the north of the Church of St. Nicholas. It was discovered during a standard archaeological survey being carried out during the renovation of a large neighbouring building and the adaptation thereof to the needs of the Faculty of Mathematics and Physics of Charles University. The small circular church was built around the middle of the 10th century. Only the western part of the circular nave has been preserved to date, being materially represented by a section of a circle consisting of flat marlstones with a smooth and worked inner edge in the shape of a regular circle with a diameter of 4 meters. It is probably the bottom row of the church masonry foundation

1. kostel - okolo poloviny 10. století

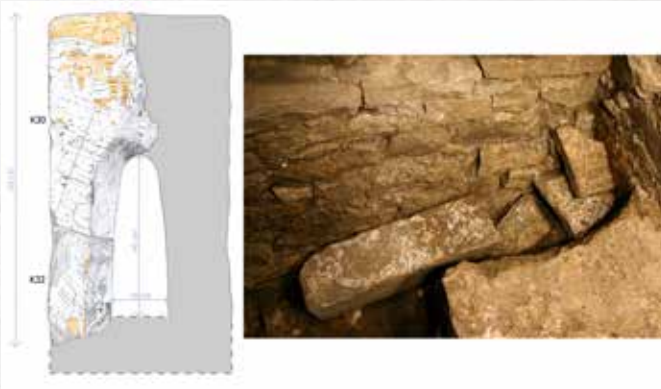
Pozůstatky kostelíka 1 z doby okolo poloviny 10. století: kruh z kamenů a zbytky červeně natírané hliněné omítky. Martin Müller, Miroslav Ďurica, 2016 | Remains of the first church dating back to around the mid-10th century: a circle of stones and remains of red-painted clay plaster. Martin Müller, Miroslav Ďurica, 2016.

červenou železitou barvou. Doba vzniku kostelíka je blízká době, kdy bylo ze Staré Boleslavi na Pražský hrad převáženo tělo knížete Václava, zavražděného v roce 935. Trasa průvodu vedla jistě prostorem dnešního náměstí. Přesné roky převozu těla ani vzniku kostelíka známy nejsou. Translace spolu s popisem zázraků se stala součástí svatováclavských legend. Oboje bylo nezbytnou podmínkou pro svatořečení knížete, který se významně za svého života zasloužil o přežití českého státu v neklidných časech. Mimo jiné i tím, že na Hradě založil rotundu sv. Víta odkazující svým tvarem na západoevropský archetyp v Cáchách.

Jak dlouho fungoval drobný kostelík z poloviny 10. století, nelze určit. V jisté době ho nahradil kamenný kostel zděný na maltu. Dochovaly se z něj stavební kameny, včetně okénka, později rozlámaného a využíteho jako kamenná surovina. Také malované interiérové omítky. Zdokumentovaná byla i část jeho staveniště s jámou na vápno. Jeho existence je nesporná, jeho architektonickou formu ani parametry však nelze nijak blíže specifikovat.

Na konci 11. století byl druhý kostel nahrazen další sakrální stavbou. Byla jí románská rotunda, která se tak stala třetím kostelem na témže místě. Tato třetí kostelní budova vstoupila do legendy sepsané na počátku 13. století jako na památku zázraku zbudovaný kostel, který tu stál „až do dnešního dne“. Byla zasvěcena sv. Václavu a z doby Rudolfa II.,

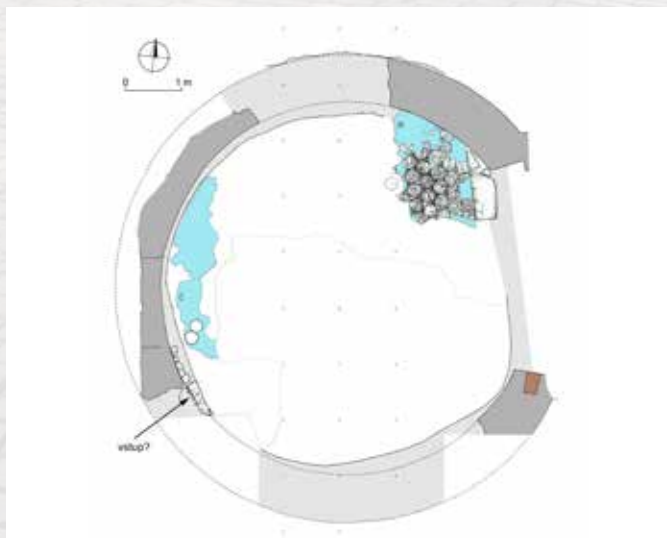
THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Nejstarší pražský architektonický článek vně Hradu: okénko z kostela 2. Rozlámané bylo použito do výplně výkopu pro základ rotundy. Sylvie Svatošová (kresba), Martin Müller (foto), Miroslav Ďurica, 2016 | The oldest Prague architectural element outside the Castle: a window of the second church. The fragments of the window were used to fill the excavation for the rotunda foundations. Sylvie Svatošová (drawing), Martin Müller (photo), Miroslav Ďurica, 2016.

defining the shape of the interior. The church was apparently left in place out of piety. The yellow clay served as a binder for the next, already removed row of stones. The building was covered with a clay plaster painted in red ferric paint. The church was founded around the time when the body of Duke Wenceslas, murdered in 935, was transported from Stará Boleslav to the Prague Castle. The route of the procession certainly led through the area of today's square. The precise years of the body's transportation and the church's foundation are nevertheless unknown. The translation together with the description of various miracles became a part of the St. Wenceslas legends. They were both a prerequisite for canonisation of the duke who, in his lifetime, was instrumental in the survival of the Czech state in the turbulent era – among other things, by founding the rotunda of St. Vitus at the Prague Castle, referring by its shape to the Western European archetype in Aachen.

It cannot be determined how long the small church from the middle of the 10th century served. Sometime later it was replaced by a stone church built of stones and mortar. Its building blocks including a window, later broken and used as stone raw material, and its painted interior plasterwork have been preserved. A part of its construction site with a lime pit has been documented too. The existence of this church is indisputable, although its architectural form and parameters cannot be specified in greater detail.

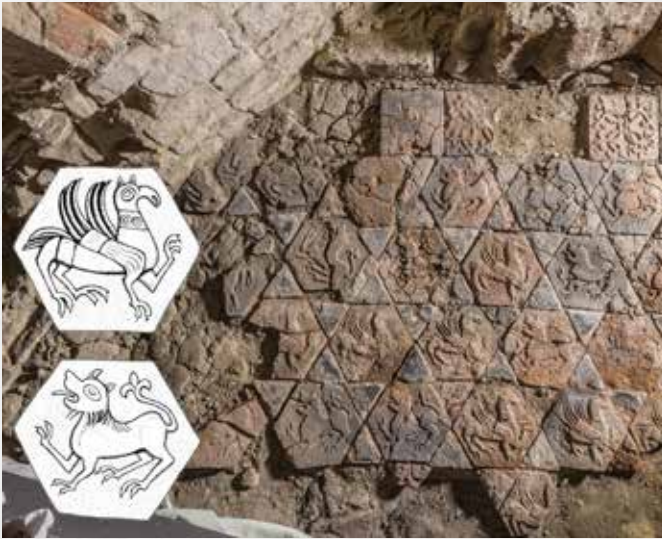

*Situování dlažby před schodem do apsidy. Modře dochované maltové lože dlažby, světle šedě základové zdivo, tmavě šedě nadzemní zdivo. Martin Müller, Miroslav Ďurica, 2006.
Pavement in front of the stair leading to the apse. Preserved mortar bed of the paving in blue, foundation masonry in light grey, above-ground masonry in dark grey. Martin Müller, Miroslav Ďurica, 2006.*

okolo roku 1600, pochází její částečné vyobrazení. Nejspíše plnila úlohu velkofarního kostela. Ve 13. století její rozměry již nepostačovaly, byla nahrazena gotickým kostelem sv. Mikuláše a nadále sloužila jako hřbitovní kaple. Brzy po bitvě na Bílé hoře byla v roce 1628 razantně přestavěna a v roce 1684 zcela zanikla. Až v roce 2004 její zbytky znovu odkryl archeologický výzkum.

Rotunda sestávala z kruhové lodi o vnitřním průměru 6,6 m, k níž se na východě připojovala kruhová apsida s oltářem. V historické Praze dodnes stojí tři rotundy, minimálně tři další zanikly. Z rotundy sv. Václava se dochovalo základové zdivo a tři fragmenty zdiva nadzemního. Stavba rotundy byl logisticky náročný počín, který začínal geometrickým projektem a vytyčovacím plánem. Žádný rozměr nebyl náhodný, všechny rozměry byly provázány přenášením a odvozováním. Stavbu zajišťovala stavební huť z cizí země, dodnes se její původ nepodařilo identifikovat. Huť položila i podlahu z keramických dlaždic tzv. vyšehradského typu. Tento typ podlahy je spojován s výjimečnou historickou událostí, k níž v Praze došlo v roce 1086 – s korunováním knížete Vratislava II. na krále, prvního krále v přemyslovské dynastii. Nejspíše k té příležitosti byl na Vyšehradě postaven kostel s podlahou z šestibokých reliéfních dlaždic s figurálními motivy a z glazovaných trojúhelníků.

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Keramická reliéfní dlažba vyšehradského typu z konce 11. století. Foto Martin Frouz, kresba Martin Müller, 2016 | Ceramic relief tiles of the Vyšehrad type from the end of the 11th century. Photo by Martin Frouz, drawing by Martin Müller, 2016.

At the end of the 11th century, the second church was replaced by another sacred structure. It was a Romanesque rotunda, which became the third church in the same place since the mid-10th century. This third church building entered into a legend written at the beginning of the 13th century as a reminder of the miracle of the church, which had stood here "to this day". The rotunda was consecrated to St. Wenceslas. It was documented by its partial portrayal in a picture dating back to the period of the rule of Rudolf II, sometime around 1600. It most likely fulfilled the role of a parochial church. In the 13th century, its dimensions were no longer sufficient, therefore being replaced by the Gothic Church of St. Nicholas, and it continued to serve as a cemetery chapel. It was transformed in 1628 soon after the Battle of White Mountain and ceased to exist in 1684. Its remains were revealed during an archaeological survey in 2004.

The rotunda consisted of a circular nave with an internal diameter of 6.6m, to which a circular apse with an altar was attached in the east. There are three rotundas in Prague that have remained to date, at least three others have disappeared. The masonry foundation and three fragments of the above-ground masonry have been preserved from the rotunda of St. Wenceslas. The construction of the rotunda was a logistically

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

Šestiboké dlaždice tohoto typu dosud nebyly jinde v Evropě objeveny. Téměř stejná podlaha byla položena i v rotundě sv. Václava, jen rejstřík motivů se zmenšil ze 4 na 2 – na dvojici lev a bájný pták gryf. Také výtvarné provedení reliéfů je odlišné, detaily však jsou shodné. Část podlahy lodi, přibližně pět procent z její plochy, se dochovala přímo na místě – v původní skladbě, jak ji položili řemeslníci před koncem 11. století.

Unikátní nález keramické reliéfní podlahové dlažby byl podnětem k prezentaci rotundy formou muzeální expozice v čp. 2, přístupné několikrát do roka (viz webové stránky Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy). Doprovodné panely v chodbě jsou přístupné volně. Prezentaci rotundy spolu se zpracováním a vyhodnocením archeologického záchranného výzkumu umožnil projekt podpořený grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska, číslo EHP-CZ06-OV-1-026-2014, financovaný z EHP a Norských fondů 2009–2014. Výsledek projektu byl v roce 2017 oceněn cenou *Patrimonium pro futuro* a později cenou *2018 Cena Evropské unie pro kulturní dědictví / Europa Nostra*.

Čiháková Jarmila, PhDr.

challenging task, beginning with a geometric design and staking it out. There were no random dimensions, all of them were ensured by transmission and derivation. The construction was carried out by a foreign stone masonry workshop that has not been identified precisely yet. The stone masonry workshop also laid the floor of ceramic tiles of what is known as the Vyšehrad type. This type of floor is associated with an exceptional historical event, which occurred in Prague in 1086 – the coronation of Duke Vratislaus II, the first king in the Přemyslid dynasty. It was probably on this occasion that a church with a floor of hexagonal embossed tiles with figurative motifs and glazed triangles was built at Vyšehrad. Hexagonal tiles of this type have not been found elsewhere in Europe. Almost the same floor was laid in the rotunda of St. Wenceslas, only the number of its pictured motifs shrunk from 4 to 2 – a lion and a mythical griffin. The artwork of the reliefs is different too, though the details are the same. Part of the nave floor (5% of its surface) has been preserved in its original place and in its original composition as the craftsmen laid it towards the end of the 11th century.

The unique find of the ceramic relief flooring preserved in the composition as laid shortly before 1100 is a great opportunity to present the rotunda in the form of a museum exhibition, which is accessible several times a year in the house No. 2 (see the MFF UK website). The accompanying panels in the corridor are accessible year-round. The rotunda presentation, along with the processing and evaluation of the archaeological rescue survey, have been enabled thanks to the project supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway No. EEA-CZ06-OV-1-026-2014, funded by EEA and Norwegian Funds 2009–2014. The outcome of the project was awarded the *Patrimonium pro futuro* in 2017 and later, in 2018, by the *Prize of the European Union for Cultural Heritage / Europa Nostra*.

Čiháková Jarmila, PhD.

Pravděpodobný půdorys gotického města roku 1257 (V. Hlavsa, J. Vančura)
Presumable ground plan of the Gothic town in 1257 (V. Hlavsa, J. Vančura)

Saedelerův prospekt z roku 1606
Saedeler's brochure from the year 1606

Malostranské náměstí – centrum královského města

Náměstí ve vrcholném středověku

V roce 1257 se Přemysl Otakar II. rozhodl založit nové královské město pod Pražským hradem. Původní obyvatelstvo bylo vysídleno a na jeho místo byli povoláni kolonisté z německých zemí. Uprostřed území očištěného od původních obytných stavení bylo založeno klasické čtvercové náměstí – jediné veřejné prostranství nově založeného města, z něhož vycházely ulice k branám, ostatní plocha byla rozparcelována pro výstavbu nových domů. Původní románskou rotundu sv. Václava, jejíž zbytky se dodnes nacházejí pod severní částí profesního domu, doplnil v druhé polovině 13. století raně gotický farní chrám sv. Mikuláše, vybudovaný uprostřed rynku, a od roku 1407 je mezi oběma kostely písemnými prameny doložena také radnice. U farního kostela se pohřbívalo. Na náměstí se nalézala i fara, škola, masné krámy a krámce obchodníků. Během husitských střetů v roce 1419 však byl malostranský rynek zničen. Trvalo několik desetiletí, než byla Malá Strana obnovena. Nová radnice byla vystavěna v roce 1478 na parcele v severovýchodním rohu náměstí, kde stojí dodnes. Okolní domy obklopující náměstí vystavěli většinou nejbohatší malostranští měšťané a šlechta, která si zde, pod Pražským hradem, budovala honosná sídla. Jedním z důvodů byla nepochybně potřeba reprezentace, neboť prostorem náměstí probíhala tzv. Královská cesta, po které projížděli nastávající čeští králové ke korunovaci z Královského dvora na Starém Městě do katedrály sv. Víta.

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Jüttnerův plán z roku 1815 | Jüttner's plan from year 1815

Malostranské Square – the centre of the royal city

The square in the High Middle Ages

In 1257, Ottokar II decided to found a new royal city below the Prague Castle. The original population was expelled and colonists from German lands were called in to replace them. In the middle of the area cleared from the original residential buildings, a traditional square was established – the only public space of the newly established city – from which several streets led towards the town gates. The remaining area was divided into plots for the construction of new houses. The original Romanesque rotunda of St. Wenceslas, whose remnants can still be found underneath the northern part of the House for Professed, was complemented in the second half of the 13th century with an early Gothic parish church of St. Nicholas built in the middle of the market square. Since 1407, the seat of the town hall has been documented by written sources between the two churches. A cemetery surrounded the parish church. There was also a rectory, a school, butcher shops and other merchants' shops in the square. During the Hussite clashes in 1419, however, the market square was destroyed. It took several decades before the Lesser Town was restored again. A new town hall was built in 1478 on a plot in the north-east corner of the square, where it has been standing to date. Most of the houses around the square were built by the richest burghers and nobles of the Lesser Town, who erected opulent mansions here, below the Prague Castle. One of the reasons for this development was undoubtedly the need for the place to

Korunovace Marie Terezie 1743 – dolní náměstí

Novověký vývoj náměstí

Po té, co se Malá Strana vzpamatovala z husitského plenění, ji postihly v krátkém čase dva ničivé požáry. Opět trvalo dlouhá desetiletí, než byly stopy živelné pohromy zahlazeny. Stalo se tak právě v době nástupu nového sluhu a z Malé Strany navzdory katastrofě vzniklo výstavné a svěží renesanční město. Oba staré kostely stojící uprostřed náměstí obklopile blok měšťanských a kupeckých domů, které vznikly z původních krámců městského tržiště a postupným narůstáním vytvořily špalíček rozdělující malostranský rynek na dolní a horní část. Prostředkem této skupiny domů procházela úzká ulička, která obě části propojovala. Horní částí náměstí se začalo říkat Vlašský plac podle malostranských Italů, kteří zde nabízeli svoje výrobky a zboží. Náměstí nadále sloužilo jako tržní prostor a také pro různé společenské události. V dolní části náměstí před budovou radnice stávala šibenice a pranýř.

Po bouřlivých událostech roku 1620 byl kostel sv. Mikuláše včetně budovy fary předán jezuitům, kteří zde zřídili svůj profesní dům a následně otevřeli v blízkosti školu a gymnázium. Postupně jezuité skupili větší množství domů, pozemků a zahrad v okolí, část starých budov, včetně kostela sv. Václava, zbourali a roku 1673 položili základní kámen ke stavbě nového kostela a profesního domu dle projektu Giovanniho Domenica Orsiho, který definitivně rozdělil prostor náměstí na dvě samostatné části. Stavba

The coronation of Maria Theresa 1743 – lower square

have a representative image, as the square formed part of the so-called Royal Route, along which the Czech kings would pass from the Royal Court in the Old Town to their coronation at the St. Vitus Cathedral.

Development of the square in Modern Times

Once the Lesser Town recovered from the Hussite plundering, it was hit in a short interval by two devastating fires. Once again, it took decades before the traces of the natural disaster were effaced. This happened at the time of the arrival of a new architectural style, and the Lesser Town was in spite of the catastrophe transformed into an imposing and fresh Renaissance city. Both the ancient churches standing in the centre of the square became surrounded by a block of burgher and merchant houses transformed from the original shops of the town market, which gradually formed a boundary separating Malostranské Square in the lower and upper parts. A narrow alleyway passed through this group of houses, linking both parts. The upper square began to be called *Vlašský plac* (Italian square) due to the Italians of the Lesser Town offering their products and goods there. The square continued to serve as a marketplace and the venue of various social events. A gallows and a pillory stood in the lower square in front of the town hall.

After the stormy events of 1620, the Church of St. Nicholas and the neighbouring building of the rectory were passed to the Jesuits, who

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

*Pohled na Dům Smečkůvých a U Montážů,
kolem roku 1880
The view on the house of Smečkůvých and
U Montážů, around year 1880*

*Nárožní domy u Mostecké ulice, později
Malostranská záložna, 1893
Corner houses at Mostecká Street, later
the Lesser Town Savings Bank, 1893*

*Pohled na Malostranské náměstí v roce 1911
View of Malostranské Square in 1911*

*Morový sloup Nejsvětější trojice, 1914
The Plague Column of the Holy Trinity, 1914*

barokního kostela sv. Mikuláše započala roku 1703 a postupně probíhala pod vedením Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Z vědeckosti po skončení morové epidemie v roce 1713 byl v horní části náměstí vybudován Sloup Nejsvětější Trojice, jehož návrh pochází od Giovanniho Battisty Alliprandiho. Tím se završila barokní přestavba náměstí.

Klasicismus vstoupil do prostoru v roce 1791 přestavbou Lichtenštejnského paláce, jehož nové průčelí sjednotilo celou západní frontu

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Morový sloup Nejsvětější trojice, 1907 | The Plague Column of the Holy Trinity, 1907

founded here the House for Professed and later opened a school and a comprehensive school in the vicinity. The Jesuits gradually bought up many houses, plots and gardens in the neighbourhood, demolished a part of the old buildings including the St. Wenceslas Church, and in 1673 laid the foundation stone for the construction of a new church and professed house, according to the design by Giovanni Domenico Orsi, which definitively split the area of the square into two separate parts. The construction of the Baroque Church of St. Nicholas began in 1703 and later continued under the leadership of Kilian Ignác Dientzenhofer. As an expression of gratitude for the end of the plague epidemic of 1713, the Holy Trinity Column was built in the upper part of the square. It was designed by Giovanni Battista Alliprandi. This work concluded the Baroque redevelopment of the square.

The classicist style entered the area in 1791 through rebuilding of the Liechtenstein Palace, whose façade unified the entire western front of Malostranské Square. In 1848, the palace became the seat of the military headquarters. In 1858 an impressive monument to Marshal Radetzky, a Czech noble considered one of the greatest European commanders of the 19th century, was unveiled in the lower square. Towards the end of the nineteenth century, the square was complemented with the typical Prague mosaic pavements that have been lining the houses around the square to date.

The appearance of Malostranské Square at the turn of the 19th and 20th century was certainly influenced by the launch of a tramway.

Pomník maršála Radeckého | Monument to Marshal Radetzky

Malostranského náměstí. V roce 1848 se v paláci usídlilo vojenské velitelství. V roce 1858 byl v dolní části náměstí odhalen monumentální pomník maršála Radeckého, českého šlechtice považovaného za jednoho z nejlepších vojevůdců Evropy 19. století. Koncem devatenáctého století doplnily náměstí typické chodníky z pražské mozaiky, které lemovaly okolní domy.

Vliv na podobu Malostranského náměstí na přelomu 19. a 20. století mělo rovněž zavedení tramvajové linky. V roce 1883 byla na náměstí přivedena Mosteckou ulicí trať koněpřeprné tramvaje. Od roku 1900 procházela přes náměstí tramvajová trať spojující Holešovice a Smíchov, kvůli které bylo vybouráno a rozšířeno ústí Karmelitské ulice. Po vzniku samostatné republiky v roce 1919 byl pomník maršála Radeckého odstraněn a uložen do Lapidária Národního muzea. V roce 1928 byl před severním průčelím Grömlingovského paláce odhalen pomník Ernesta Denise, významného francouzského bohemisty, který se zasloužil o vznik Československa, ale ani tento pomník zde nevydržel dlouho.

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.

Ing. Arch. Zuzana Rákosníková

Prameny fotografií:

fotoarchiv Národního památkového ústavu,

územní odborné pracoviště v Praze

archiv hlavního města Prahy

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

*Liechtensteinský palác v roce 1908
Liechtenstein Palace in 1908*

*Pohled na Grömlingovský palác
s Malostranskou kavárnou, 1925
View of the Grömling Palace with
Malostranske Cafe, 1925*

A track of the horse-drawn trams was brought to the square through Mostecká Street in 1883. From 1900, a tramway route connecting the districts of Holešovice and Smíchov crossed the square. It was due to this tram line that the outfall into Karmelitská Street had to be enlarged. After establishment of the independent republic (in 1919), the monument to Marshal Radetzky was removed and deposited in the collections of the National Museum. In 1928, a monument to Ernest Denis, a prominent French bohemicist who contributed largely to the birth of Czechoslovakia, was unveiled in front of the northern façade of the Grömling Palace, but this monument did not survive for long.

*PhDr. Richard Biegel, Ph.D.
Ing. Arch. Zuzana Rákosníková*

*Sources of photographs:
Photo archive of National Heritage Institute,
Prague Regional Office (NPÚ ÚP)
Prague City Archives*

Předláždění tramvajového tělesa

REVITALIZACE MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ – ETAPA 0

Údaje o stavbě

Místo:	Praha – Malá Strana
Investor:	Hlavní město Praha
Adresa:	Mariánské náměstí 2, Praha 1, 110 01 Praha
Charakter stavby:	předláždění tramvajového tělesa
Dodavatel stavby:	Dopravní podnik hl. m. Prahy, a. s.
Zahájení stavby:	leden 2018
Ukončení stavby:	únor 2018
Investiční náklady:	3 mil. Kč
Celková řešená plocha:	800 m ²

Vstupní podklady

dokumentace ke sloučenému územnímu a stavebnímu řízení Revitalizace Malostranského náměstí, zpracovaná v listopadu 2017.

Autor Atelier HÁJEK – Ing. arch. Martin Hájek
číslo autorizace ČKA: 00930
Nerudova 206, 500 02 Hradec Králové

Základní charakteristika stavby

Stavba se týkala pouze výměny dlažby v tramvajovém tělese za jiný druh dlažby v rozsahu dle přiloženého výkresu. K této výměně došlo v době opravy tramvajových kolejí v únoru 2018, před zahájením prací na vlastní revitalizaci Malostranského náměstí. Při revitalizaci již nebude nutná výluka tramvajového provozu.

V ploše tramvajového tělesa byla původně dlažba z mrákotínské žuly. V rámci připravované Revitalizace Malostranského náměstí byla na místo usazena žula dolnobřežinecká žlutá /40% šedá, 60% žlutá/ z GRANITU LIPNICE s. r. o. Výběr nové dlažby proběhl se souhlasem orgánů památkové péče.

Repaving of tram track bed

REVITALISATION OF MALOSTRANSKÉ SQUARE – STAGE 0

Construction data

Location:	Prague – Malá Strana (Lesser Town)
Investor:	City of Prague
Address:	Mariánské náměstí 2, Prague 1, 110 01 Prague
Character of the structure:	repaving of tram track bed
Contractor:	Prague Public Transport Company
Date of commencement:	January 2018
Date of completion:	February 2018
Investment costs:	CZK 3 million
Total area:	800 m ²

Inputs

Documentation for the joint planning and building permission for Revitalisation of Malostranské Square, prepared in November 2017.

Author Atelier HÁJEK – Ing. arch. Martin Hájek

Licence No. granted by the Czech Chamber of Architects: 00930
Nerudova 206, 500 02 Hradec Králové

Basic characteristics of the structure

The construction only involved replacement of paving in the tram track bed with another type of material, in accordance with the attached blueprint. The repaving was carried out simultaneously with the repair of the tram tracks, which took place in February 2018, before commencing the revitalisation of Malostranské Square as such. The revitalisation will therefore not require tram traffic closure.

The tram track bed was originally paved with Mrákotín granite. As part of the revitalisation of Malostranské Square, yellow Dolní Březinka granite (40% grey, 60% yellow) was laid, supplied by GRANIT LIPNICE s.r.o. The selection of the new paving material was conducted with the consent of the conservation authorities.

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

Dolnobřezinecká žluto-šedá žula | Yellow-grey Dolní Březinka granite

Pokládka pražců na ztuhlé štěrkové lože | Filling of sleepers with filler concrete

Zalžití pražců výplňovým betonem | Laying of sleepers into the compacted gravel bed

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Spároveň dlažby tramvajového tělesa u Letenské ulice
The layout plan of the tram track bed at Letenská Street

Spároveň dlažby tramvajového tělesa u Karmelitské ulice
The layout plan of the tram track bed at Karmelitská Street

Ing. Arch. Zuzana Rákosníková

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

SOUČASNOST | PRESENT

Náměstí z Letenské ulice (nahled) | The square viewed from Letenská Street (top view)

Pohled na náměstí od Malostranské besedy | The square viewed from Malostranská beseda

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

BUDOUCNOST | FUTURE

*Návrh náměstí z Letenské ulice (náhled)
Proposed design of the square viewed from Letenská Street (top view)*

*Pohled na náměstí od Malostranské besedy (návrh)
The square viewed from Malostranská beseda (proposed design)*

Ing. Arch. Martin Hájek

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

SOUČASNOST | PRESENT

Horní část náměstí | The upper square

Profesní dům | House of Professed

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

BUDOUCNOST | FUTURE

Horní část náměstí (návrh) | The upper square (proposed design).

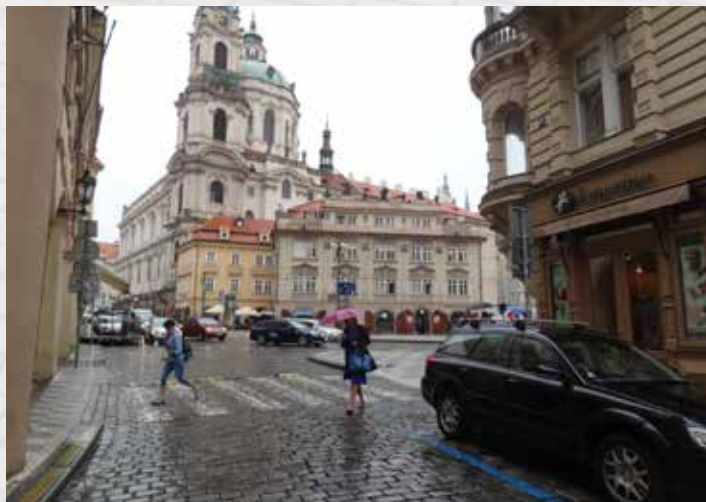
Profesní dům (návrh) | House of Professed (proposed design)

Ing. Arch. Martin Hájek

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

SOUČASNOST | PRESENT

Náměstí od ústí Mostecké ulice | The square viewed from the mouth of Mostecká Street

Náměstí od Karmelitské ulice | The square viewed from Karmelitská Street

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

BUDOUCNOST | FUTURE

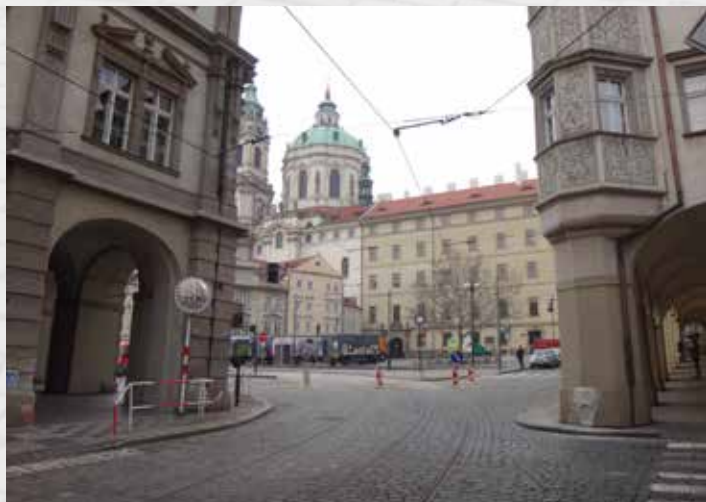
*Návrh náměstí od ústí Můstevské ulice
The proposed square viewed from the mouth of Můstevská Street*

Návrh náměstí od Karmelitské ulice | The proposed square viewed from Karmelitské Street

Ing. Arch. Martin Hájek

Náměstí z Letenské ulice | The square viewed from Letenská Street

Tramvajová zastávka | Tram stop

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

BUDOUCNOST | FUTURE

Návrh náměstí z Letenské ulice | The proposed square viewed from Letenská Street

Tramvajová zastávka (návrh) | Tram stop (proposed design)

Urbanistické a architektonické řešení

Malostranské náměstí je jedním z nejdůležitějších a bezesporu i nejmalebnějších prostranství Prahy. V současné době jsou však jeho hodnoty narušeny zejména nadměrnou automobilovou dopravou. Cílem návrhu je proto celkové zklidnění dopravy a zkvalitnění prostoru, což je předpokladem pro vytvoření veřejného reprezentativního prostoru, které by se stalo místem pro setkávání a pořádání kulturních i jiných akcí. Návrh využívá stávající hodnotné prvky v řešeném území, které se snaží dále podpořit a rozvíjet při zachování celistvosti náměstí. Zabývá se proto nejnutnějšími zásahy vyvolanými úpravou komunikací a změnou funkcí některých částí prostoru. Hlavními kritérii návrhu jsou komunikační vztahy a zpřístupnění prostoru, vytvoření prostoru pro nové funkce zvyšující potenciál území, přehlednost území, obnovení historického charakteru prostoru a upřednostnění chodců na úkor automobilové dopravy.

Řešený prostor je formálně rozdělen na dvě funkční části. Dolní část náměstí představuje rušnější živý prostor, který je lokálním dopravním uzlem, ale měl by být také prostorem pro pořádání nejrůznějších akcí. Naopak horní část by se měla stát klidnou, spíše odpočinkovou plochou s určitou mírou flexibility pro pořádání některých veřejných kulturních akcí.

Komunikace v dolní části náměstí je jednosměrná a opačný směr je veden po obvodu náměstí přes jeho horní část. Díky snížení dopravní zátěže v těchto částech náměstí lze pak uplatnit různá opatření směřující ke zvýšení komfortu chodců. Plocha horního náměstí je proto řešena v jedné výškové úrovni, což umožní jednak lepší pohyb chodců a také prostor opticky scelí. Výškově sjednocená dlažba náměstí je jednoduchá a skromně členěná s použitím prvků starší dlažby. Představuje tak vhodné popředí náročněji řešené historické zástavbě a nerozptyluje celkový dojem z prostoru. Z důvodu zachování návaznosti na okolní ulice a historické kontinuity je náměstí lemováno dlážděnými chodníky. Zklidnění dopravy dále umožní s ohledem na preferenci chodců rozšíření chodníků, zejména pak podél jižní strany chrámu sv. Mikuláše, čímž se vytvoří prostor pro umístění

Town-planning and architectural design

Malostranské Square is one of the most significant and undoubtedly one of the most picturesque areas of Prague. At present, however, its values are impaired by excessive car traffic. The aim of this proposal is therefore to calm down the traffic and to improve the overall quality of the space, which is a key prerequisite for the creation of a representative public area and a place for people to meet and cultural and other events to be organised. The proposal takes advantage of the existing valuable elements in the territory concerned, which it aims at further supporting and developing, while preserving the integrity of the square. It therefore deals with the most urgent interventions entailed by rebuilding of the streets and changing of the functions of certain elements of the area. The main criteria of the proposal comprise the relations between the streets and improving the accessibility of the area, enabling of new functions that would increase the area's potential and clarity of arrangement, restoring the square's historical character and giving priority to pedestrians over car traffic.

The area in question is formally divided into two functional parts. As the local transport hub, the lower part of the square is a busier and lively area. It should nevertheless also serve as a venue for organising various events. On the contrary, the upper part of the square should become a somewhat calmer and more relaxed space, offering a certain degree of flexibility for the organising of public cultural events.

The street in the lower square is one-way and traffic in the opposite direction is led along the perimeter of the square across its upper part. Thanks to the reduction of the traffic load in these parts of the square, various measures aimed at increasing the comfort of pedestrians can be applied. The area of the upper square is therefore designed at a single and unique height, which would allow for better motion of pedestrians and would optically unify the space. The pavement unified in its elevation is simple and modestly structured, and exploits certain elements of the original paving. It thus represents an appropriate foreground for the exceptional historical buildings and does not distract from the overall impression of the space. In order to

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

zahrádek restaurací a uvolní se průchod podloubím přilehlých domů. Chodníky, jakožto i ostatní pochozí plochy, jsou dimenzovány tak, aby umožnily rozvoj pobytových aktivit.

Z tohoto důvodu návrh redukuje počet parkovacích stání, která jsou v rozporu s významem místa. V dolní části náměstí se tak uvolní prostor pro pořádání různých kulturních akcí nebo trhů. Rovněž i horní část náměstí je uvolněna, aby se zde vytvořil důstojný předprostor chrámu sv. Mikuláše. V severovýchodní části náměstí je navržena fontána, která zpříjemní pobyt v prostoru. Návrh obnovuje historický charakter místa, zvyšuje jeho obyvatelnost a upřednostňuje chodce před automobily stejně tak, jak tomu bylo původně. Navrhovanými zásahy by se tak Malostranské náměstí mělo znovu stát plnohodnotnou součástí systému veřejných prostranství města a místem, které je určeno především lidem.

Cílem dopravního řešení je především celkové zklidnění dopravy v území. Dopravu na Malostranském náměstí je však nutné řešit v širším kontextu. Návrh tak přináší dílčí samostatné úpravy dopravního režimu, jejichž funkci by ale bylo vhodné posílit dalšími dopravními opatřeními, která přesahují rámec řešeného území (v době zpracovávání studie revitalizace Malostranského náměstí bylo připravováno zadání pro koncepční studii lokality Újezd – Vítězná – most Legií, která s těmito dopravními opatřeními již počítá).

Ing. Arch. Martin Hájek

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

preserve the connection with the surrounding streets and historical continuity, the square is lined with paved walkways. With regard to the requirement of giving preference to pedestrians, calming down the traffic will enable further extension of the pavements, especially along the southern side of the St. Nicholas Church, thus creating space for restaurant terraces and freeing passage through the arcades of adjacent houses. The pavements as well as other walkways are dimensioned so as to allow development of residential activities.

It is for this reason that the proposal reduces the number of parking spaces, as their quantity has been considerably inconsistent with the importance of the square. New space for organising of various cultural events or markets will thus emerge in the lower part of the square. The upper part of the square will be cleared too, in order to form a dignified foreground here for the St. Nicholas Church. In the north-eastern part of the square, a new fountain has been designed to make it more pleasant for people to spend time there. The proposed design restores the historical character of the place, increases its habitability, and favours pedestrians over car traffic as was the case originally. The proposed interventions should once again turn Malostranské Square into a fully-fledged part of the system of the city public areas and a place dedicated primarily to people.

The main objective of the transport solution is to calm down the traffic load in the area. However, the solution for transport on Malostranské Square must be addressed in a wider context. The proposal brings partial and separate modifications of the transport mode, but these should be strengthened and enhanced through other measures stretching beyond the territory in question (at the time when the study on revitalisation of Malostranské Square was conducted, the terms of reference for a design study relating to the locality of Újezd – Vítězná Street – Legií Bridge were prepared; this design study takes these necessary transport measures into account).

Ing. Arch. Martin Hájek

Napojení stavby na dopravní a technickou infrastrukturu

Prostor Malostranského náměstí protíná jedna z hlavních komunikačních tras levého břehu centra Prahy, která spojuje Klárov a Smíchov, což ovšem sebou přináší nepříznivé důsledky nadměrné automobilové dopravy. Dopravně zatížená je především dolní část náměstí s hlavní komunikací, na níž je doprava na severní i jižní straně náměstí řízena světelnou signalizací. Náměstí je ale zároveň také významnou trasou městské hromadné dopravy, protože úzké a svažité uličky Malé Strany nejsou veřejnou dopravou obslouženy. Tramvajová trať sledující levý břeh Vltavy je vedena od Letenské ulice, která je do náměstí zaústěna dvojicí úzkých průjezdů, z nichž severnějším prochází kolejová spíltka tramvajové trati. Trať vede přes dolní část náměstí, kterou opouští jižním směrem do Karmelitské ulice. V současnosti jsou přes Malostranské náměstí vedeny čtyři denní tramvajové linky a jedna noční. Na Malostranské náměstí je zavedena také elektrobusová linka, která zastavuje na obou částech náměstí a spojuje jej s nemocnicí Pod Petřínem. Návrh vychází se stávajícího stavu a tento rozvrh zachovává.

Prostor náměstí je rovněž charakteristický hustým pěším provozem. V tomto ohledu je nejvýznamnější trasa, která vede Mosteckou ulicí z Karlova mostu, dále přes dolní část náměstí na horní a pak pokračuje Nerudovou ulicí na Hradčany. Cyklistický provoz nehraje v řešeném území významnější roli, což je dáno jak členitým terénem Malé Strany, tak i hustým automobilovým provozem. Cyklisté využívají spíše souběžnou trasu podél vltavského nábřeží.

Řešený prostor je napojen prakticky na veškeré inženýrské sítě obvyklé v centru města. Nacházejí se zde rozvody kanalizace, vodovodu, plynu, nízkého napětí, slaboproudu, kabely veřejného osvětlení a nadzemního trolejového vedení.

Connection of the site to the transport infrastructure and utilities

The area of Malostranské Square is intersected by one of the main transport routes on the left bank of the Prague centre, which connects Klárov and Smíchov. This nevertheless produces the unfavourable consequence of excessive car traffic. High traffic occurs mainly in the lower part of the square with the main road, where traffic is controlled by a traffic light on both its northern and southern sides. At the same time, the square is an important route for public transport, as there are no public transport services available in the narrow and sloping adjacent streets of the Lesser Town. The tram line along the left bank of the Vltava River is guided through Letenská Street, which is connected to the square by a pair of narrow passages – the northern passage featuring dual-gauge tram track. The tram line passes through the lower part of the square and heads southward to Karmelitská Street. At present, four day and one night tram lines are operated on Malostranské Square. There is also an electric bus line on Malostranské Square, with stops in both parts of the square, which connects the site with the Pod Petřínem Hospital. The proposal builds on the current situation and maintains the existing schedule.

The square is also characterised by dense pedestrian traffic. In this respect, the most important route passes from Mostecká Street coming off Charles Bridge, across the lower part of the square to the upper part, and then continues along Nerudova Street to Hradčany. Bicycle traffic does not play a significant role in the territory in question, due to both the uneven terrain of the Lesser Town and the dense car traffic. Most cyclists use the parallel route along the Vltava embankment.

The area in question is connected to practically all utilities usual in a city centre. There are distribution systems for sewage, water, gas, low voltage, low current, public lighting and overhead contact lines.

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

LEGENDA :

- TRAM
- VOZOVKA
- ZKLIDNĚNÁ ZÓNA
- PARKOVACÍ PLOCHA
- NOVĚ NAVRHOVANÝ CHOONÍK
- STÁVAJÍCÍ CHOONÍK S VÝŠKOVOU ÚPRAVOU
- STÁVAJÍCÍ CHOONÍK BEZ ÚPRAV
- ZRUŠENÝ CHOONÍK
- ODVODŇOVACÍ ŽLÁBEK
- ULIČNÍ VPUST

BUDOUCNOST MALOSTRANSKÉHO NÁMĚSTÍ

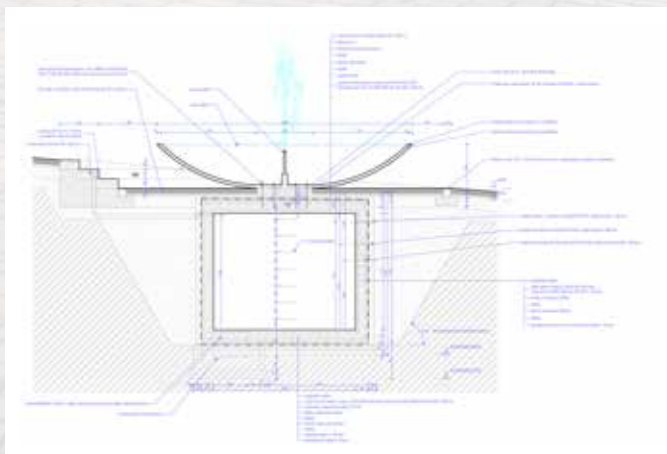
LEGENDA KÁVĚVĚNÝCH OBJEKTŮ	
SO 101	KOMUNALNÍ a ÚPRAVNÉ PLOŠKY
SO 102	DOPRAVNÍ ÚSTŘEŽNĚ
SO 103	DOPRAVNÍ OPRAVNĚ
SO 104	DRÁŽNÍ SOUSTAVY KANALIZAČNÍCH KANŮN
SO 301	ŘEŠENÍ ÚSTŘEŽNĚ
SO 201	KANALIZAČNÍ PŘÍPRAVA PŮDA I
SO 202	KANALIZAČNÍ PŘÍPRAVA PŮDA II
SO 203	KANALIZAČNÍ PŘÍPRAVA PŮDA III
SO 204	KANALIZAČNÍ PŘÍPRAVA PŮDA IV
SO 205	VOZOVNÝ PŘÍPRAVA PŮDA I
SO 206	VOZOVNÝ PŘÍPRAVA PŮDA II
SO 207	VOZOVNÝ PŘÍPRAVA PŮDA III
SO 208	VOZOVNÝ PŘÍPRAVA PŮDA IV
SO 401	ŘEŠENÍ KANALIZAČNÍ ÚSTŘEŽNĚ
SO 402	ŘEŠENÍ ÚSTŘEŽNĚ
SO 403	ŘEŠENÍ ÚSTŘEŽNĚ a VOZOVNÝCH KANŮN
SO 404	ŘEŠENÍ ÚSTŘEŽNĚ a VOZOVNÝCH KANŮN (OCHRANA PŮDNÍHO ÚROVNĚ)
SO 405	ŘEŠENÍ ÚSTŘEŽNĚ a VOZOVNÝCH KANŮN (OCHRANA PŮDNÍHO ÚROVNĚ)
SO 406	DRÁŽNÍ PŘÍPRAVA VEZDŮ
SO 701	KAJKA
SO 702	RUČNÍ PŮDA
SO 703	OSTROVŇNÍ STAVBA - PŘÍKOP
SO 801	MOŠŤAR
SO 802	TAHOVÉ ÚSTŘEŽNĚ

LEGENDA PŮZVĚKOVÝCH SÍTÍ	
SO 10010	KANALIZAČNÍ SÍŤ
SO 10020	KANALIZAČNÍ SÍŤ
SO 10030	PLN
SO 10040	PLN
SO 10050	PLN
SO 10060	PLN
SO 10070	PLN
SO 10080	PLN
SO 10090	PLN
SO 10100	PLN
SO 10110	PLN
SO 10120	PLN
SO 10130	PLN
SO 10140	PLN
SO 10150	PLN
SO 10160	PLN
SO 10170	PLN
SO 10180	PLN
SO 10190	PLN
SO 10200	PLN
SO 10210	PLN
SO 10220	PLN
SO 10230	PLN
SO 10240	PLN
SO 10250	PLN
SO 10260	PLN
SO 10270	PLN
SO 10280	PLN
SO 10290	PLN
SO 10300	PLN
SO 10310	PLN
SO 10320	PLN
SO 10330	PLN
SO 10340	PLN
SO 10350	PLN
SO 10360	PLN
SO 10370	PLN
SO 10380	PLN
SO 10390	PLN
SO 10400	PLN
SO 10410	PLN
SO 10420	PLN
SO 10430	PLN
SO 10440	PLN
SO 10450	PLN
SO 10460	PLN
SO 10470	PLN
SO 10480	PLN
SO 10490	PLN
SO 10500	PLN
SO 10510	PLN
SO 10520	PLN
SO 10530	PLN
SO 10540	PLN
SO 10550	PLN
SO 10560	PLN
SO 10570	PLN
SO 10580	PLN
SO 10590	PLN
SO 10600	PLN
SO 10610	PLN
SO 10620	PLN
SO 10630	PLN
SO 10640	PLN
SO 10650	PLN
SO 10660	PLN
SO 10670	PLN
SO 10680	PLN
SO 10690	PLN
SO 10700	PLN
SO 10710	PLN
SO 10720	PLN
SO 10730	PLN
SO 10740	PLN
SO 10750	PLN
SO 10760	PLN
SO 10770	PLN
SO 10780	PLN
SO 10790	PLN
SO 10800	PLN
SO 10810	PLN
SO 10820	PLN
SO 10830	PLN
SO 10840	PLN
SO 10850	PLN
SO 10860	PLN
SO 10870	PLN
SO 10880	PLN
SO 10890	PLN
SO 10900	PLN
SO 10910	PLN
SO 10920	PLN
SO 10930	PLN
SO 10940	PLN
SO 10950	PLN
SO 10960	PLN
SO 10970	PLN
SO 10980	PLN
SO 10990	PLN
SO 11000	PLN
SO 11010	PLN
SO 11020	PLN
SO 11030	PLN
SO 11040	PLN
SO 11050	PLN
SO 11060	PLN
SO 11070	PLN
SO 11080	PLN
SO 11090	PLN
SO 11100	PLN
SO 11110	PLN
SO 11120	PLN
SO 11130	PLN
SO 11140	PLN
SO 11150	PLN
SO 11160	PLN
SO 11170	PLN
SO 11180	PLN
SO 11190	PLN
SO 11200	PLN
SO 11210	PLN
SO 11220	PLN
SO 11230	PLN
SO 11240	PLN
SO 11250	PLN
SO 11260	PLN
SO 11270	PLN
SO 11280	PLN
SO 11290	PLN
SO 11300	PLN
SO 11310	PLN
SO 11320	PLN
SO 11330	PLN
SO 11340	PLN
SO 11350	PLN
SO 11360	PLN
SO 11370	PLN
SO 11380	PLN
SO 11390	PLN
SO 11400	PLN
SO 11410	PLN
SO 11420	PLN
SO 11430	PLN
SO 11440	PLN
SO 11450	PLN
SO 11460	PLN
SO 11470	PLN
SO 11480	PLN
SO 11490	PLN
SO 11500	PLN
SO 11510	PLN
SO 11520	PLN
SO 11530	PLN
SO 11540	PLN
SO 11550	PLN
SO 11560	PLN
SO 11570	PLN
SO 11580	PLN
SO 11590	PLN
SO 11600	PLN
SO 11610	PLN
SO 11620	PLN
SO 11630	PLN
SO 11640	PLN
SO 11650	PLN
SO 11660	PLN
SO 11670	PLN
SO 11680	PLN
SO 11690	PLN
SO 11700	PLN
SO 11710	PLN
SO 11720	PLN
SO 11730	PLN
SO 11740	PLN
SO 11750	PLN
SO 11760	PLN
SO 11770	PLN
SO 11780	PLN
SO 11790	PLN
SO 11800	PLN
SO 11810	PLN
SO 11820	PLN
SO 11830	PLN
SO 11840	PLN
SO 11850	PLN
SO 11860	PLN
SO 11870	PLN
SO 11880	PLN
SO 11890	PLN
SO 11900	PLN
SO 11910	PLN
SO 11920	PLN
SO 11930	PLN
SO 11940	PLN
SO 11950	PLN
SO 11960	PLN
SO 11970	PLN
SO 11980	PLN
SO 11990	PLN
SO 12000	PLN
SO 12010	PLN
SO 12020	PLN
SO 12030	PLN
SO 12040	PLN
SO 12050	PLN
SO 12060	PLN
SO 12070	PLN
SO 12080	PLN
SO 12090	PLN
SO 12100	PLN
SO 12110	PLN
SO 12120	PLN
SO 12130	PLN
SO 12140	PLN
SO 12150	PLN
SO 12160	PLN
SO 12170	PLN
SO 12180	PLN
SO 12190	PLN
SO 12200	PLN
SO 12210	PLN
SO 12220	PLN
SO 12230	PLN
SO 12240	PLN
SO 12250	PLN
SO 12260	PLN
SO 12270	PLN
SO 12280	PLN
SO 12290	PLN
SO 12300	PLN
SO 12310	PLN
SO 12320	PLN
SO 12330	PLN
SO 12340	PLN
SO 12350	PLN
SO 12360	PLN
SO 12370	PLN
SO 12380	PLN
SO 12390	PLN
SO 12400	PLN
SO 12410	PLN
SO 12420	PLN
SO 12430	PLN
SO 12440	PLN
SO 12450	PLN
SO 12460	PLN
SO 12470	PLN
SO 12480	PLN
SO 12490	PLN
SO 12500	PLN
SO 12510	PLN
SO 12520	PLN
SO 12530	PLN
SO 12540	PLN
SO 12550	PLN
SO 12560	PLN
SO 12570	PLN
SO 12580	PLN
SO 12590	PLN
SO 12600	PLN
SO 12610	PLN
SO 12620	PLN
SO 12630	PLN
SO 12640	PLN
SO 12650	PLN
SO 12660	PLN
SO 12670	PLN
SO 12680	PLN
SO 12690	PLN
SO 12700	PLN
SO 12710	PLN
SO 12720	PLN
SO 12730	PLN
SO 12740	PLN
SO 12750	PLN
SO 12760	PLN
SO 12770	PLN
SO 12780	PLN
SO 12790	PLN
SO 12800	PLN
SO 12810	PLN
SO 12820	PLN
SO 12830	PLN
SO 12840	PLN
SO 12850	PLN
SO 12860	PLN
SO 12870	PLN
SO 12880	PLN
SO 12890	PLN
SO 12900	PLN
SO 12910	PLN
SO 12920	PLN
SO 12930	PLN
SO 12940	PLN
SO 12950	PLN
SO 12960	PLN
SO 12970	PLN
SO 12980	PLN
SO 12990	PLN
SO 13000	PLN
SO 13010	PLN
SO 13020	PLN
SO 13030	PLN
SO 13040	PLN
SO 13050	PLN
SO 13060	PLN
SO 13070	PLN
SO 13080	PLN
SO 13090	PLN
SO 13100	PLN
SO 13110	PLN
SO 13120	PLN
SO 13130	PLN
SO 13140	PLN
SO 13150	PLN
SO 13160	PLN
SO 13170	PLN
SO 13180	PLN
SO 13190	PLN
SO 13200	PLN
SO 13210	PLN
SO 13220	PLN
SO 13230	PLN
SO 13240	PLN
SO 13250	PLN
SO 13260	PLN
SO 13270	PLN
SO 13280	PLN
SO 13290	PLN
SO 13300	PLN
SO 13310	PLN
SO 13320	PLN
SO 13330	PLN
SO 13340	PLN
SO 13350	PLN
SO 13360	PLN
SO 13370	PLN
SO 13380	PLN
SO 13390	PLN
SO 13400	PLN
SO 13410	PLN
SO 13420	PLN
SO 13430	PLN
SO 13440	PLN
SO 13450	PLN
SO 13460	PLN
SO 13470	PLN
SO 13480	PLN
SO 13490	PLN
SO 13500	PLN
SO 13510	PLN
SO 13520	PLN
SO 13530	PLN
SO 13540	PLN
SO 13550	PLN
SO 13560	PLN
SO 13570	PLN
SO 13580	PLN
SO 13590	PLN
SO 13600	PLN
SO 13610	PLN
SO 13620	PLN
SO 13630	PLN
SO 13640	PLN
SO 13650	PLN
SO 13660	PLN
SO 13670	PLN
SO 13680	PLN
SO 13690	PLN
SO 13700	PLN
SO 13710	PLN
SO 13720	PLN
SO 13730	PLN
SO 13740	PLN
SO 13750	PLN
SO 13760	PLN
SO 13770	PLN
SO 13780	PLN
SO 13790	PLN
SO 13800	PLN
SO 13810	PLN
SO 13820	PLN
SO 13830	PLN
SO 13840	PLN
SO 13850	PLN
SO 13860	PLN
SO 13870	PLN
SO 13880	PLN
SO 13890	PLN
SO 13900	PLN
SO 13910	PLN
SO 13920	PLN
SO 13930	PLN
SO 13940	PLN
SO 13950	PLN
SO 13960	PLN
SO 13970	PLN
SO 13980	PLN
SO 13990	PLN
SO 14000	PLN
SO 14010	PLN
SO 14020	PLN
SO 14030	PLN
SO 14040	PLN
SO 14050	PLN
SO 14060	PLN
SO 14070	PLN
SO 14080	PLN
SO 14090	PLN
SO 14100	PLN
SO 14110	PLN
SO 14120	PLN
SO 14130	PLN
SO 14140	PLN
SO 14150</	

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

Ing. Arch. Martin Hájek

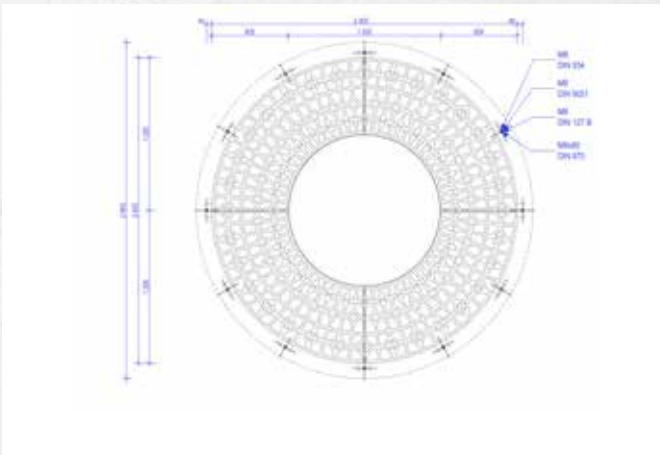

*Technický výkres řezu kašnou ve spodní části náměstí
Technical drawing of cross-section of fountain in lower part of Malostranské Square*

Mobiliář

V prostoru Malostranského náměstí je v současné době nesourodý, esteticky a funkčně nevyhovující, nebo dokonce chybějící mobiliář. Cílem je tedy nahradit stávající mobiliář novým s jednotným designem, který odpovídá mimořádnému významu místa. Jednotlivé prvky svým stylem korespondují s celkovým výrazem náměstí. Navrženy jsou jako kombinace atypických a typových prvků. Spojujícím prvkem je zejména barevnost, konkrétně tmavě šedý matný nátěr, který je v rámci koncepce pražského mobiliáře doporučen pro použití v historickém jádru města.

Veřejné prostranství, jakým je Malostranské náměstí, by mělo především poskytovat širokou škálu možností k sezení. Při návrhu mobiliáře byl kladen důraz na dostupnost sezení s opěradlem. Konstrukce atypických laviček je ocelová v tmavě šedém odstínu. Svým vzhledem tak doplňují koncept kamenného náměstí. Místa pro umístění laviček byla volena s ohledem na oslunění a polohu stínu během dne i různých ročních období, rozmístění stromů a možnosti atraktivních výhledů (např. na chrám sv. Mikuláše, panorama Pražského hradu) i dalších pozorovacích aktivit. Základní strukturu představují lavičky pevně kotvené do základu a doplňují ji lavičky volně rozmístěné na dlažbu v prostoru náměstí.

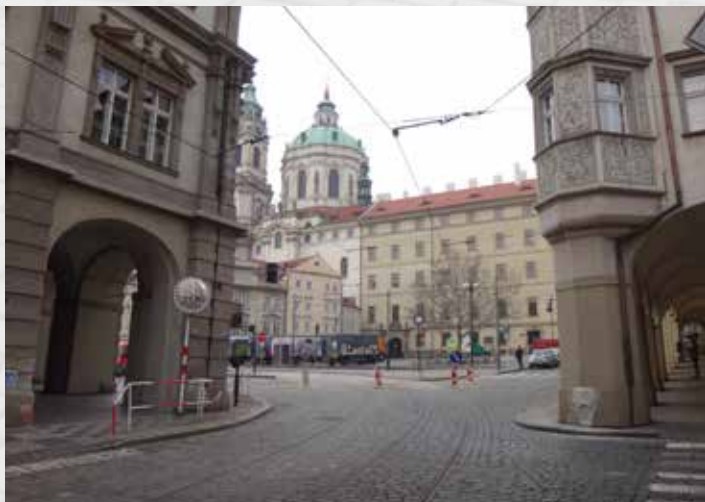

Pohled shora na mříž pro nově vysázené stromy
View from above of grid for newly planted trees

Street furniture

At present the street furniture on Malostranské Square is patchwork, aesthetically and functionally unsatisfactory or even completely lacking. The proposal therefore aims at replacing the existing street furniture with new furniture of a unified design that corresponds to the extraordinary significance of the site. Its separate elements would match the overall look of the square stylistically. They are designed as a combination of both atypical and serially manufactured items. The connecting feature thereof mainly consists in the colour (mostly the dark grey matte paint), which is recommended for use in the historical centre as part of the overall Prague city concept for street furniture.

A public space such as Malostranské Square should primarily provide a wide range of seating options. When designing the furniture, emphasis was placed on the availability of seats with backrests. The structure of the atypical benches is made of steel in a dark grey shade. Their design thus complements the overall concept of the cobblestone-paved square. The benches have been placed in positions with consideration for the sunshine and shade during the day and in various seasons, the location of trees and attractive views (e.g. St. Nicholas Church, the Prague Castle panorama and other attractive sights). The basic arrangement consists of benches firmly anchored into the street surface, complemented with benches loosely placed on the pavement of the square.

Náměstí z Letenské ulice | The square viewed from Letenská Street

Celý prostor náměstí je doplněn dostatečným množstvím odpadkových košů.

Nepředpokládáme, že by Malostranské náměstí bylo klíčovým místem pro cyklo dopravu. Prostor je tedy vybaven stojany na jízdní kola v rozsahu odpovídajícím očekávanému počtu cyklistů. Jednotlivé stojany jsou rozmístěny poblíž předpokládaných cílů cyklistů.

Náměstí je také vybaveno dvojicí pítek umístěných v dolní i horní části prostoru. Stávající autorské patníky z dílny Karla Nepraše umístěné před Lichtenštejnským palácem jsou v plné míře zachovány.

Tramvajové a autobusové zastávky jsou vybaveny typovými digitálními zastávkovými označníky. Studie i nadále počítá se sezónním volným umístěním přemístitelných židliček a stolků, které jsou v prostoru umístěny už nyní a které díky své variabilitě zvyšují pobytové funkce prostoru.

BUDOUCNOST | FUTURE

Návrh náměstí z Letenské ulice | The proposed square viewed from Letenská Street

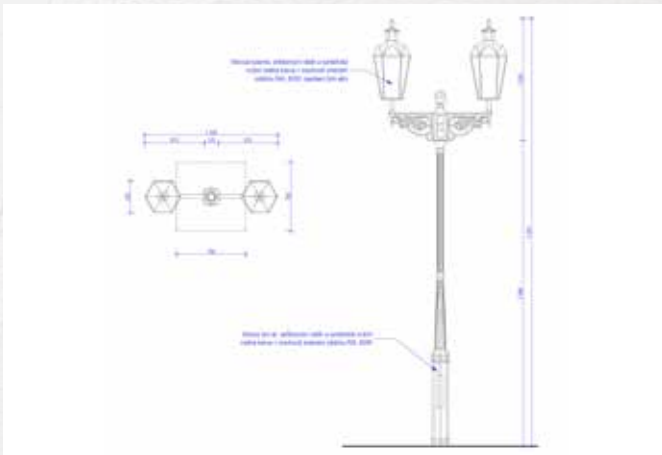
A sufficient quantity of litter bins are distributed about the whole area of the square.

We do not expect Malostranské Square to be a key place for bicycle traffic. The space is therefore equipped with bicycle stands in a quantity corresponding to the expected number of cyclists. The bike stands are located nearby the expected destinations of cyclists.

The square is also equipped with a pair of drinking-water fountains located in both the lower and upper parts of the square. The existing bollards by Karel Nepraš placed in front of Liechtenstein Palace remain fully preserved.

The tram and bus stops are equipped with standard digital signposts. The study continues to count on seasonal free placement of portable chairs and tables already in place at present which, thanks to their variability, enhance the residential function of the space.

THE FUTURE OF MALOSTRANSKÉ SQUARE

*Kopie plynové lampy provázející Královskou cestu
Copy of a gas lamp along the Royal Route*

The street furniture design also includes an anchor for placement of a Christmas tree, situated in the middle of the free cobblestone-paved area in the lower part of the square. The layout of the street furniture and lighting elements is shown in the architectural layout.

Ing. Arch. Martin Hájek

Magistrát hlavního města Prahy, 2018
Prague City Hall, 2018

Neprodejné | Not for sale

PRA	HA
PRA	GUE
PRA	GA
PRA	G